

XII.

VEGYES LEVELEK
(1713–1750)

•

,

Odera-Frankfurt, 1713. július 30.

Méltóságos Ur!

Isten ö Felsége a' Meltóságod Személyét tegje mindenkben mindenek előtt keduessé, Istentül rendeltetett Tisztihez megkivántatott böltességgel, tanátsal, Hazájának, Házának, Familiájának igazgatására, szolgálattára felruházván, dőlgainak boldog véggel való elérésére tegje tökéletessé!

Méltóságos Ur! Jóllehet én az Urat szép hirében, neuében hallottam, örömmel, s ismértem, de személyyeben nem annyira; fel igyekezűen, ott létemben az Urnak magamat insinuálni akartam; mellyett halasztottam az Aszszony ö Naga az Urhoz való mentében lévő alkalmatosságra Husvét végén; de kénszerittetvén másfelé mennem, azután a' nagy áruizek prohibeálták; sietvén, kellett kijönnöm. Mellyre nézve, Nzts Ajtai András Uramnak feljöetele alkalmatossággával, innen el menuen esett értesemre az Urnak ez aránt ellenem való apprehensiója, nehézsége: azért itéltem szükségesnek lenni alázatos levelém által az Ur előtt megesett fogjatkozásomnak okát detégálni. Mivel az ideig (az én tudtomra) T. Professor Uraimék recommendációjával jöttek mások ez Alumniára; tsak egjenesen ö kegjelmeket akartam requirálni: mindazáltal, hogj mástól is lenne ez aránt ö kegjnek előtt való recommendatiom; fordultam M. Groff Teleki Pál Uramhoz Colosvárhoz nem messze léuén; az Ur mellett T. Professor Uraiméknak irt. En külföldben ha a' dologban bizonyossá tétettettem volna, hogj az Urtól függön ebbéli beneficium, annak előtte szükségesképpen az Urat megkerestem volna. Azomban senkitől sem relegáltattam az Urhoz; ekképpen az Ur ellen tudatlanságból véhettem, az Urat szükségesképpen való meg nem keresésem aránt, mellyet, nem impediáltatván, olly jó alkalmatossággal végben vinni el nem mulattam volna. Mellyekre nézue, az Ur ezeket méltó consideratioban vévén, kérem, ez idegen Országban, (hol nints a' szegénynek gjámola, mint én vagjok) az Urat, másokhoz sokakhoz meg mutatni szokott, s bővségesen contestált, Isten ditsőssége mellett gerjedező buzgóságából, istenes kegjességéből engedtessek itt való lakásom; hogj az Urnak reám való nehézségebül removeáltatván, ne kénszerittem idő előtt le menni. Bizván az Alum-

niához, úgy mértem indulni keués költséggel. Ide jöven ugj lőtt közötünk a' dolog, hogj Köpeczi Uram egj Alumniát elfogjon. Fél eszten-deig magam költségén éltem: 26 Augusti esztendeje itt létemnek, meg 33 Thallért vöttem. Holmi könyuekre adtam pénzemet; annyira vagjok, hogy meg szorúlván, Magjar Ország szeliben is alig mehetek. T. Pathai Uram, innen valediált, most Hálában van, röuid nap Haza mégyen. Még is azért alázatóssan instálok az Urnak, ha én bennem volt a' fogjatkozás, (melly aránt ez után az Urnak mindenekben complacealni igyekezem) ne tekintse az Ur az én erőtlenségemet, hanem a' maga nemes virtusa szerint, (Generosa semina, in orcas redeunt suas)¹ meg engeduén, méltóztassék ez Alumniából részeltetni. En is meg emlekezuén a' Méltóságos Urnak velem közlendő beneficiuma aránt, az Isten áldását kívánom az Urra minden hozzá tartozóival edgjütt szállani. Légjen az Ur Isten a' Méltóságos Urral kijöuetelében, és bé-meneteleiben.

1713. 30 Juli. Francofurti ad Viadrum.

A Méltóságos Ur

Alázatos szölgája,

Szathmár Némethi András

mpr.

135.

Odera-Frankfurt, 1714. július 6.

Hogy Isten a' Méltóságos Gróff Urat, sok gonoszokkal küszködő Magyar Haza javára, s abban tsak nem sülyvedző bárkája örömeire, szerencsés napok sokságával szeresse, szivessen kívánom!

Méltóságos Gróff Ur, az Isten sokképpen hányattatot Sionának, közleb a' Magyar Hazában emlekezetes Oszlopa!

A' meg változhatatlan Isteni vegezésbül, bün miatt e' világra ki jött, s emberi Nemzet fejéhez csapott, mindenkor egy nyomu vigorban s rigorban álló Sententia szerint; A' böldog emlekezetü M. G. Ur Széki TELEKI LÁSZLÓ Uram, többek között nekemis alázatosson említendő Fautor Uram, reménségem felett, de nem kevés szomoruságára, akár melly Isten Háza ügyét forgatni szivessen kíváno jó Uramnak, nekem penig szivbéli fájdalmamra lőtt meg oszlattatása, ide jövetelem után esvén tudomra; leg ottan ilyen gondolatok modálítási obveniáltak csekélységemnek: né talám ez illy alkalmatossággal, a' M. G. Urnak olly sollicitudoji léznek, (minthogy talám rend szerint így szokott lenni) quin Ill. Comiti exiguis vacet adesse rebus: Hoc nisi praepedis-

¹ A nemes magvak visszakerülnek a saját edényükbe

set,¹ másként a' M. Gróff Ur udvarlására, csekély és alázatos írásommal eddig elől állottam volna.

Isten, a' M. Urnál bőv vigasztalást tölt le, ez illy szomorú eseteknek el viselésére továbbis tégyen. Oltalmazza pedig eő Felsége, személy szerint, magát, s nagy reménségű Méltóságos virágzó Házát, (kedvezvén ebben a' Sionnak) meg eshető töb szomorúságoktul.

Méltóságos Gróff Ur! Bizván a' M. Ur, hozzám érdemem felett lőtt, s sokképpen exerált Uri grátiájához, alázatosson kívánom, méltóztassék a' M. Ur, alázatos szolgája csekély írását, gyakorlott grátiája szerint meg tekinteni:

Csak nem régen értém N. Pápai Ferencz Uramtul, a' M. Gróff Ur eő kegyelmének irt Levelében mit irt légyen én írántam; mellyet itten repetalnom szükségesnek nem tartom, vagy tsak mindazáltal.

1. A' mi a' Méltóságos Gróff Ur írása szerint, az írántam való relatiokat illeti; ez uttal sokat arrul nem írnom helyyesebnek, tartván valami jacturájátul levelemnek; nem kétlem, meg mutattya Isten, hogy azok a' relatiok tuendae meae conformentur causae;² magam mostani nem felettéb való söt kérdés mentegetésével, ne láttassam magamat a' M. Ur előtt accusalnom, kívánom alázatosson, mert a' mint írárnak ennek pro nunc differri satis fuit, eo tamen ipso auferri non potest arbitrari.³

2. Parancsollya a' M. Ur: úgy igyekezzem hogy az Isten Házának hasznos szolgája légyek, &c. Kívánom az én Jó Istenemtől, engemet ditsőségére s Háza javára czélozó sz. szándékomban, úgy vigyen elől, a' mint én unice arra igyekezem.

Alázatosson adom a' M. G. Ur eleiben Instántiamat: Nem kétlem sok féle bajjai s terhes dolgai által cohaerenter premáltatni a' M. Gróff Urat; mindazáltal nem lévén, nekemis hova s kire szememet fordítsam: Recurrálok alázatosson mégis a' M. Ur Istenes grátiájához; kérvén alázatosson: ha honnan valami succursussal, kevés költségem miatt csüggedező szivemet corroboráltatni lehetne, ha olly alkalmatosság adattathatnék; melyben is módot találhatni a' Méltóságos G. Urat, bölts itileti szerint nem kétlem: En a' M. Ur. eddig hozzám meltatlan de alázatos szolgájához mutatott, s ez után mutatando grátiájáért, ha egyebet (a'mint ugjis van) nem rependalhatok, superne benedici animitus voveo.⁴

Mostan azért, A' Méltóságos Gróff Ur grátiájáért, mellyet ujjabban, meltatlan és alázatos szolgájához mutatott, csekelységem posthabitiójával, rólam meg emlekeztvén, holott pedig esmerem magamat méltatlannak lenni, kire olly Méltóság szemei nézzenek, annalis inkább hogy javára való valami munkát tegyenek, vagyis a' kit Isten szerint való paroncsolat követésére intsenek; mellyet a' Méltóságos Gróff Ur érettem el követni méltoztatot.

Isten, a' Méltóságos Gróff Urat napoknak hosszúságával szeresse, a' Sion keservesen nyögő utainak, s romladozott falainak simitgatá-

¹ hogy a jeles gróf nem fog ráérni csip-csup ügyekre; ha ez nem akadályozott volna

² alkalmasak lesznek ügyem védelmére

³ jelenleg elég eloszlatni, nem hihető, hogy ki lehet irtani

⁴ mennyei áldásért imádkozom szívből

sára, építgetésére, boldogul tartsa meg, s lelki testi áldásával töltse bé, Méltóságos virágzó s nagy reménségű Házával egyben szívesen kívánom. Ezen forma votumimat a' mindenek Ura előtt, naponként ki töltetem, igyekezem.

A' Méltóságos Gróff Urnak

mindenkori alázatos szolgája.
Sólymosi Samuel
m. s.

Actum. Francofurti ad Viadr.
1714. 6. Julý.

136.

Odera-Frankfurt, 1715. január 20.

Méltóságos Gróff Ur, kegyes Curátor s Fautor Vram.

Hogy Isten el vettetett sorsu, szegény Magyar Hazánk s ebben le tött sok ellenkező dolgoknak tárgyul tétetett Árva Házának örömére, számos de boldog esztendőekkel a' M. Gróff Urat, Méltóságos Házával egygyütt szeresse, kívánnya!

Méltóságos Gróff Ur! A' Magyar Hazának s abban az Isten Házának Tutora! csekély sorsu állapotomnak, erdemem felett, Kgyes Fautora. Nagyon meg háborodott s tsak nem abortusra kiszettő szomorúság közé tétetett árva fejemnek Isten utan bizodalma.

A Méltóságos G. Ur. Anni praelapsi 15. Novembr. Czelnáru, másodikat Anni ejusdem 13. Xbris Tompaházáru dátált s Méltatlanságunknak intitulált levelét, (noha per posterum szomorúsággal nem illetetnünk nem lehetet) mindazáltal alázatosan vöttük, s csekélységünkhez ennyire le botsátkozat Méltóságos Curator Urunk s Kges Fautorunk Grátiájaért Istentül a' M. Urra s Mélt. virágzó Házára könyörgésünk által, áldást szálítatni kívánunk.

Méltóságos Gróff Ur! Mikor Erdélyből ki indulni akarnék, a' Méltóságos Curatoratus Status, (nisi fallax) de signanter a' M. Ur, kegyes Curatorom s Fautorom annak utánna T. Professor Uraimék Grátiájokbul ezen Francfurtumi Stipendiumat, két esztendőre obtinéáltam vala; melly Grátiáért Nágtoknak s Kegyelmeteknek, közleb penig ezen ekkori meg vigasztaltatásom Cardinalis okának (holott quantum mihi de eo constare licuit,¹ a' M. G. Urat Kges Curator s érdemem felett való Fautor Uramat kell ertenem) Isten böv ajándékat alázatosan kívánom.

Mostan hogy esztendeig való Alumniámtul, a' T. Professor Uraim s a' Christusban Atyáim tetczésekbül meg fosztatnom kellessék; mire vélni nem tudom. Tudgya az élő Isten (igazán irom a' M. G. Urnak[])

¹ mint e dologról tudomást szerezhettem

ha illy praemature az Alumniatul meg fosztatom, mostis közel vagjok hozzá, de ugy annál inkább olly extremitásra jutok, (a' mellytül *Isten* mind másokat s mind engemet örizzen) hogy ki *sem* tudom gondolni ez idegen földön.

Kérem alázatos szível a' M. Gróff Urat, Kges Fautor Uramat, nem nézvén méltatlan vóltamat, Méltóztassék bölts iteleti szerént, medealni veszedelemben forgó sorsomat, mind a' Stipendium, mind penig onnan hazul lehető, valami kevés Succursus iránt, hadd vigasztaltassék meg kevés költségűségem miatt csüggedező szivem.

Caeterum, mint közel, ugy távolý letemben, közleb mostan, csekély személyemhez mutatot Kgs Grátiájáért, érettem lött s erdemem felett tött fáradozásáért *Isten* a' Méltóságos Gróff Urat, s Méltóságos virágzó Házát mind a' két életre tartozó áldásival szeresse. Ez áldási között penig a' Méltóságos Ur életén örvendőknék, s ezek között nekemis örömemre számos esztendőkkal áldgya meg, szivessen kívánnya, kívánnya, ohajtya,

Sólymosi Samuel.

A' Méltóságos Gróff Ur alázatos
szolgája. m. s.

Francfurt ad Guttalum
1715. 20. January.

P. S. Alázatossan jelentem a' M. Gróff Urnak hogy illy indigesté kevés pappýrosra kell írnom, tudnám olly Méltóság eleiben mint kéne, de a' Postára kelletik véle nézmem.

2. T. Köpeczi János Uram a' Tavasszal le menvén lévőlt tülem 4, formalis aranyakat hac conditione hogy az el mult Eperjesen eset Lörincz napi Vásár alkalmatosságával fel küldi a' fel jött b. Déákoktul, uj penig hogy még négy aranyat teszen hozzá és 8 aranyakat küld nekem 4gjenek meg fordítására igirvén magamat; még el nem küldé. Kérem alázatosan a' M. G. Urat, Méltóztassék admonéálni iránta, hadd küldgye el hova hamarébb.

P. S. Veselényi István Uramnal eö Nágánál fog T. Köpeczi Uram (a mint tudom) mulatozni.

137.

Franeker, 1715. augusztus 12.

Méltóságos Groff!
kegyes Patronusom!

Hogy kegyelmedet mostani Levelemmel requirálnám, és bujdosásomnak helyéből egyszersmind Udvarlanám indítatám kíváltképpen ez oktol hogy ez Levelemben keglmed előtt valo emlekezetemet fel állíthatnam és magam bátorságát menthetném; Én Mlgos Ur! az Istennek bölts igazgatásából ugy vezerettem, hogy az itt valo Franeqverai Theologiae Professor Andala Uram akarván Magyar Nemzetbeli Audi-

torával Disputatit Claudaltatni, énnékem midön offeralna defensioját, a' Magyar *becsületért* fel vállaltam, és Isten kglméből véghez vittem, minthogy pedig Andala Uram ö kglme (ki is itt Attya és Patronussa a' Magyaroknak) maga hozta elő a' *Reformatus* Erdélyi Fő-Fő rendeket, hogy ö Ngok közzül valakiknek inscribálnám e Disputatit: ez jo Atyánk tanácsa szerént, (jollehet a' M. Urnak sok izbeli hozam valo kegyes reflexioja is erre kényszerget vala) inscribaltam kegldekis, ez jo végre hogy az itt Belgiumban lévő Istennek emberei örülhetnek azonn hogy a' sok viszontagságok között is hagyott Isten még szegény Magyar-Hazánkban is olyan erős Férfiakot és Patronusokat kiket Isten után, az Isten Házában valo szolgálatra magokat készítő Prophetak Fiai nézhetnek, és a' kiknek szárnyok és oltalmok alatt: Istennek bölts rendeléséből pihenést és nyugodalmat remélhetnek, sullyos Szenvedésekkel-Sanyaruságokkal öszve köttetett, sorsok, s állapot-tyok után, Mely jo végre kívánom a' mi Istenünktől hogy kegyelmedet is eö Flge Uri Házával egyben tégye erősse, és hatalmassá, hogy az üldözésre és nyomoruságra hivatott *Christus* szolgálai, találhassanak a keglmed árnyékában is pihenést, és nyugodalmat, illy mentsége lévén annakokáért bátorságomnak, alázatosan kerem kgldet hogy ez töllem defendaltatott Disputationak Kegyelmednek valo inscriptioja ne légyen kegyelmednek terhére, Isten engemet éltetvén továbbra is kötelességemet tenni kgldehez el nem mulatom, mellynek bizonyására mostan küldöttem kgldek ezen töllem defendaltatott edgy Disputatit, kívánom hogy annak meg olvasása légyen öröme kgldek. Ezzel a' jo Isten oltalmában ajánlom kgldet Uri Házával egyetemben.

A' Meltóságos Groff Urnak

alázatos bujdoso szolgája
Aszalai Samüel
mpr.

Franeqverae Fris.
1715. 12. Aug.

138.

Franeker, 1716. szeptember 13.

Meltóságos Groff!

Akarám ez alkalmatossággal kevés szoval tudosítani it valo állapotunk es dolgunk felöl az Urat már Istennek kegyelméből az itt valo Urak öt Magyar Deák számára in perpetuum gratuita Mensát adtanak, melyről az Urnak, Tisztelt Andala Uram az Academia Fő Curatorának hagjásából ki is Sicconi a' Goslinga, irt, melyről valo Deliberatum copiját Tisztel. Andala Uram nekünk meg mutatta, es in praesenti az asztalon vagyok én, es Csernatonni Joseph Uram, ki is Colosvari Senior volt, harmadik pediglen es negjedik lészen Deesi Sigmond es Remethei Janos Uraimék, kik is Lejdabul az jövő héten altal fognak júni, mivel ö keglmeknek Papai Emre es Bandi Uraimék succedaltanak Lejdában,

az ötödiket pedig Tiszt. Andala Uram Erdelyi Tanulora nem határozhatta az Magjarok importunitasa mia, azért hogj az beneficiumra virrongás ne tamadna, két Magjar országi Deakra rendelte, es így Kibedi Uram annélkül maradot pro nunc, holot ez beneficiumat ennek előtte két esztendővel szinten, mi Erdelyiek kértük az Uraktul Joblanczki Uram irvan mellettünk Berlinből; már pedig mi Erdelyi Deakok kerjük alazatosan az Urat meltoztassék az Ur ez beneficiumat oly rendben vétetni, hogy az Erdelyi Deakokra köttessék le a mikeppen le kötöt Trajectumban az Pataki és Debreczeni Collegiumra, mert ha ez is itt közre mégjen, minekünk mondani se itt, se amot (mondani) nem lészen, ez helyyen pedig az érdemeseb és hireseb, az tudományra nézve Franéqérta, es Trajectum, és minthogy ennek előtte egy nehany esztendővel Trajetumban az Magjar Orszagi Deakok magokat be szerkeztettek illendő dolog volna azzal ottan meg elegendni, had lenne itten már a szegeny Erdelyi Deakoknakis, azért kerjük alazatosan az Urat hogy ez beneficiumnak jo rendben valo vétettetését es osztogatását idegen kézre ne botsassa, mellyet Isten ő Felsege a mi instantiankra dolgozot ki, vagjon orszagunkban Magyar orszagi Collegium is, es minthogy Andala Uram a Magyar orszagiaknak is faveal, mert neha sokan vadtak az Academiaán mind Magjar orszag a neve nem Transylvanus, holot tobbire mind Fejervári Deák, ugj hogy ha ő kegyelmek ugj neveztetnének ugj johetne jobban vilagossagra ezek elot az Professorok elöt, es Urak elöt hogy az mi foldunknek is Istennek legjenek böv gyümöltsei az meltoságtok provisioja által; es minékünk is Erdelyieknek ugj lenne elöttök nagjod respectusunk, mert ezek nezik a számot is, ha Erdelyi é vagj Magyar országi, ezeket az Ur meg gondolván legjen azon az Ur hogy ez beneficiumuk vétele fugjön egeszsen az Urtol, ugj hogy akár Enyedi akár Kolosvari akár Fejervari Deák legjen, johessen az, tsak szinten az Ur dispositiojából, én pedig azt gondolnám Meltosagos Grof, hogy ha level júne ez irant az dolog irant közönsegesen az Academiai Senatushoz, es Goslinga Uramhoz, minden ez irant valo kivanság meg adatik ha mar az beneficium meg adatot: es mint hogy Magjar Orszag is hozzá praetendál, meg kel ertetni az Senatussal hogy az Patachi es Fejervari mint hogj ez kettő egjnek tartya magat és Debretzeni Collegiumban tanulo Deakok regtül fogván (van be) elnek beneficiummal Trajectumban. Kerem pedig alazatosan az Urat, minthogy ez beneficiumnak ki dolgozasa irant sok szenvedeseimmel nem gondolvan, Andala Uraman egj stimulus voltam, tovabba is engemet ez beneficiumban meg tartani ne terheltessenek, Csernatoni Joseph Uram is azon gratiaját kivannya, a M. Groffnak; Kibedi Uram pedig ha Francofurtumban Alumnus nem megjen, innen ő kglme be indul az Alumnára, ha pediglen valaki ment ra itten kivanná az Provisioját ha mod lesz benne, el hiszem Deesi Sigmond es Remethei Janos ki is kolosvari Senior volt ezen gratiaját kivannyák az Urnak, tsak hogj meg itten nintsennek: ez irant is folyamodom az Meltósagos Groffhoz, Tiszt. Szigethi István Professor Uramnak a tavasszal irtam volt hogy az Meltósagos Uraktul valami keves succursust számomra szerezne ő keglme, ha szerzet volna ő keglme (ha) ne terheltesse az Meltósagos Ur utat mutatni ő keglmének, hogy meg a telen jühetne kezemhez valami uton módon, had szerezhetnek valami kevés könyvet, mert bizony

annélkül vagjok: jovendőre pedig ez beneficiumra a tob betsületes Deakok között még érdemlené Enyeden tanulo Vasarhelyi Ferencz nevü Deak hogy az Ur azt az betsületes Iffjat singularis gratiajaban vevén fel küldje, mert bizony Novitius Deak korában is meg erdemlette volna a primariétast oly elmét tapasztaltam nala, meg mikor ben laknám az Collegiumban; az Academiaj Senatus: pediglen mentül hamareb meg talaltatni ez meg irt dolog irant ne terheltelessék a Meltosgos Ur szegeny Hazankban tanulo Deakoknak s minnyajuknak örömere.

Ezzel legyen az Istennek gondviselese a Meltosagos Groffal a szerent a mi vagjon Hag. 2. 4. maradván a Meltosagos Groff alazatos szolgaja

Aszalaj Samuel
mpr.

D Franequæ Frisior.
1716. Die 13 7bris.

139.

Nagyszeben, 1717. július 6.

En ide aláb meg irt Személy, ki a' Nemes Reformatum Betlen Collegiumban feles időkig Contrascibai Officiumat viseltem, és recen-ter onnan el butsuzván; Refor. belső Ecclesiái Ministeriumra destinálván sincera fide¹ magamat eleitől fogva a' Méltóságos S. R. I. Groff Széki Teleki Sándor Uramtol a Franequæ Frisai Libera Bursára s Académiara Commendáltattam rite commendáló levele által; obligalom magamat² arra Istennek tartozó jo lelkem ismérési szerint, hogy én ot-tan, olly Istenes s kegyes életet élek, és olly industriose folytatom tanulásomat, moderate tisztességes emberekkel conversatiomat, hogy azzal az említett Méltóságos Ur Creditumat ne el rontsam, és utannam következő hasonló Statusu Hazánkbeli Peregrinusoknak szerentséjeket, Religionk kárával ne praecludallyam, sőt inkább azt nevellyem az Is-tennek Házának nagjob nagjob hasznára, melynek, jövődöbéli nagjob bizanságára adom ez subscriptus és petsétes leveletem sub bona fide & sub Christiana compromissione.³

Datum Cibinÿ

Ao 1717 dje 6 Julÿ &c.

Bodoki Mihály. &c.

Kivül Teleki Sándor kezével: Cib. 1717-6. Julii. Bodoki Mihály Uram igj Assecuralt Academiaira mentekor.

¹ a református egyház belső szolgálatára szántam magamat őszinte hűséggel

² és az egyetemre ajánltattam, a szokásnak megfelelő ajánlólevele által; köte-lezem magamat

³ őszinte becsülettel és keresztyén fogadalommal

Nagyszeben, 1717. július 18.

En ide alább meg irt Személy, ki a Nemes Refor. S. G. Fejér-Vári (most MVásárhelyt commoraló) Collegiumban majd három esztendőki Seniori Officiumot viseltem, és recenter onnan el bútsúzván, Refor. belső Ecclesiai Ministeriumra destinálván Sincera Fide¹ magamat eleitül fogva, a' Mlgs S. R. I. Groff Szeki Teleki Sandor Uramtól a' Franeque-rai Frisiai libera Bursára s Academiára Commendáltattam, rite Commendáló levele által; obligálom magamat² arra, Istennek tartozó jó Lelkem ismérleti szerint, hogj én ottan olly Istenes s kegyes életett élek, és olly industriose folytatom Tanulásomat, moderate tisztességes emberekkel Conversatiomat, hogj azzal az említett Mlgs Vr Creditumat ne el rontsam, és utannam következő hasonló Statusú Hazánkbeli Peregrinusoknak szerentséjeket, Religiónk kárával ne praecludállyam; sőt inkább azt nevellyem az Isten-Házának nagyobb nagjobb hasznára, melynek jövődöbéli nagjobb biztonságára adom ez Subscriptus és Petsétes Levelemet Sub bona Fide & Christiana Compromissione.³

Datum Cybinÿ
18 Julÿ A. 1717.

Komáromi István
mpria.

Kívül más kézzel: Cibini 1717 20 Julii Komaromi Istvan Uram igj Assecuralt Academiaiara ment ekkor.

Franeker, 1718. március 5.

Méltóságos Groff Ur!
Isten Anyaszentegyházának hűséges Fautora.
Nékem érdemem felett való kegyes Patrónusom.

Nagy alázatossággal akarám a Mlgos Groff Urat levelem által meg udvarolni, mely is hogy a' Mlgos Groff Urat egész Uri Házával, szerentses virágzó állapotban talállya azt igen tiszta szível kívánom, és egyszersmind Isten kegyelméből (nóha nehezen kivált Magyar Országban nagy félelemmel, de Bétstől fogva az Imperiuman bekességgel, szép experienciával ugyan, de nagy költséggel a nyelvet sem tudván) ide 8berben való érkezésemét jelenteni, 96 forintokban van utazasom; A Mlgs G. Ur leveliben való recommendatiomat T. Andala Uramnak

¹ a református egyház belső szolgálatára szántam magamat őszinte hűséggel

² és az egyetemre ajánltattam, a szokásoknak megfelelő ajánlólevele által; kötelezem magamat

³ őszinte becsülettel és keresztyén fogadalommal

meg adván igen kedvesen vőtte, a bursan lévő libera mensa felől ő kglme mingjárt nyujtot remenséget, de most vadnak rajta, és a diligencia végéig kevés remenségem van felölle, itt is már minden drágab s felő hogj nagjbo szükség is ne legyen; mert Istennek olyan tsudálatos példa nélkül való itileti ment által ezen a földön, hogj a memoria hominum a mint a Belgák mondjak nem volt; felette nagj szél vész támadván a tengeren Frisiának nagj részét el borította, és meg betsülhetetlen károkat tött Várasokon Falukon, sok hajoknak sok ezer barmoknak, lovaknak juhoknak el veszesevel, {?...?} Orientalis Frisiában, a mint a Novellában hallottuk 16. ezer ember veszet el, Bréma körül 50 ezer hallatik, Hamburgumbanis nagj veszedelem volt, egy szoval valamely Országok Tartományok a tengernek szomszedi voltak veszedelemben forgottanak, itt ez a nagj szél vész Kárátsonnak napjaiban járt, bennünket is ha más fél óráig tartott volna egy etzaka el borított volna a Tenger vize, már a Tenger szellyin való töltést ki borította volt, de hír lévén benne, az arra gondot viselő Tiszt majd élete veszedelmével serényen forgódván eleit vőtte, ugj mondják hogy ez az Isten itileti Galliában kezdődött, onnan fordult más Országokra, India Orientalisban hallatik felette nagj veszedelem, Hispániában, nevezesen (!) Angliában levő Thamesis nevű nagj folyó vizet, (mellyen nagj kereskődő hajok szoktak járn) folyasából egészszen ki sepret, ugj annyira hogy szarozzan járhattak benne, itt közel hozzánk Groninga felé olyan tsudakis estenek, hogj valami böltsöket vetet ki a tenger mellyekben kitsin gjermekek voltak egjik közülök életben maradván, itt mostan is nagj szelek járnak, ezeketis igj akarám breviter a' Mlgs G. Urnak értésére adni. Továbba tudván a' Mlgs Groff Ur szegény állapotomnak sorsát, igen alázatosan instálok, hogy ha Vesselényi Uram ő Ngval történik beszélgetése emlékezzék meg rollam a Mlgs Groff Ur, hogy ha valami kevés költséget adna ő Nga abból a pénzből, mellyet idvezült Gubernátor Uram ő Nga hagjot szegény bujdosok számokra, bizadalmas busitasomrol igen alázatosan követem a M. G. Urat. Annak felette én is jo Istenemet a M. G. Urnak életiért egész Uri Házának meg maradásaért imádni meg nem szűnöm, és ha Isten ő Fsge szegény Hazánkban vissza viszen életben, minden háládatossaggal meg hálálni köszönni el nem mulatom.

Istennek sz. irgalmasságának ajánlom a' Mlgs Groff Urat és egész Uri Házát.

A' Méltóságos Gróff Urnak

alázatos kész szolgája
Bodoki Mihály mp.

Dat. Ex Ill. Acad.
Franequerana Frisior.
Ao 1718 Dje 5 Martj

P. S. A' Groff Urat, Tisz. Andala Uram ő Kglme köszönteti általam, betsülettel való szolgálattját ajánlya &c.

Kivül Teleki Sándor kezével: Bodoki Mihály Uram levele Franequerabol. 1718 – 5 Martii vettem Ao eodem 26 – Junii.

Odera-Frankfurt, 1718. május 16.

Légyen becsületes *Isten* előtt Méltóságos Groff Ur! a kglmed élete, és a kglmed Méltóságos Házának békessége örökké állandó, tellyes szivemből kívánom!

Méltóságos Groff Ur, kegyes pátronusom!

Háládatlannak gondoltatom talám az Urtól hogy mind eddig ez idegen földről levelemben az Ur udvarlására nem mentem: de kérem igen alázatosan a Méltóságos Urat, hogy ezen dologról nékem szegény szolgáljának az Ur meg engedni méltóztassék, és hogy eddig magam tisztemet a Méltóságos Ur iránt nem követhettem, azt nem a nem akarásnak avagy háládatlanságnak; hanem az alkalmatosság nem lételének tulajdonicsa az Ur: a posta ugyan szüntelen jár, de nem igen merem réá bizni valamire való leveletem, mivel immár három rendbeli levelemis nem tudom hova lött, melyet réá biztam, melyek (ha ez el küldteis) talám valahol el vesztenek, mivel semmi válaszm onnan belől edgyikreis nem jö, holott némellyiket még az el mult esztendőben küldöttem; azért immár azt a posta által való levél küldést kételen csak le kell hadnom, látván hogy haszontalan minden réá való nagy kölcségem. Ezen kívül egyéb bizonyos alkalmatosságom valamikor adatik az Méltóságos Urhoz való kötelességemet avagy csak csekély írásom által meg mutatni el nem mulatom. Aldott az Urnak szent neve, a Méltóságos Groff Urnak és Méltóságos Házának kész szolgáltyára még élek, a mint szegény legénységemhez képest ez idegen és sovány földön élhetek: szenvedésekkel itt mindenek felett bővölködünk, söt az alumniára való bé állásunkis nem volt szenvedés nélkül; mellynek a többi között égy nagy oka volt a Méltóságos Ur nevének Commendatoriánkan való nem létele. Semmi ujsággal a Méltóságos Urnak kedveskedni nem tudtam, hanem Academiai tanulasomnak sengéjéből több kegyes patronusim között az Urnakis küldöttem: kérem igen alázatosan a Méltóságos Urat, ezen igen csekély ajándékomat végye az Ur szokott Uri kegyessége szerint örömmel, nem annyira az ajándékot (melly semmit sem ér) mint annak principiumát tekintvén, melly nem egyéb hanem a Méltóságos Urhoz való méltó háládatosság: ne tulajdonicsa az Ur vétekül hogy azon munkának elein más kegyes patronusim nevei között az Ur a maga nevét nem láttya, mert jól tudom az Urhoz való kötelességemetis és annakis *Isten* életemet meg tartván és az ezközöket ki szolgáltatván eleget tészek, de ez uttal bizonyos okokra nézve semmiképpen eleget nem tehettem. Itt való maradásom felől a Méltóságos Urnak irhatom hogy (jöllehet magamra nézve majd mint égy kedvem ellen, a Collegium javára nézve szükségesséppen) a jövő tavaszig itt kelleitk maradnom; akkor penig (*Isten* minden ezközöket ki szolgáltatván) akarok egyenesen Franequeraban menni, s olyan igyekezzettel vagyok hogy ha *Isten* modot ád benne ottis vagy 2 esztendeig mulassak, mivel ezeknek az országoknak mindenek felett belső kincseikből szeretném *Isten* kglme által valami keveset fel rakni; ugyanis mi haszna ha az ember csak meg fordul itt, és égy kis gallérral mingyárt sza-

lad vissza! mert bizony egy két esztendő alatt majd alig tudgya az ember ennyi scientia között csak aztis fel találni hogy micsoda scientiákat tanuljon az alatt az idő alatt és micsoda methodust tarcsan azoknak tanulásában, hanemha a sok közül egyet kettőt ki választ és azokra adgya magát, avagy penig sokban mártya az ulyát (!) s avval marad: kivált nemzetünknek mostani állapottyában meg kell minékünk gondolnunk azt hogy az Isten táborának és várossának azon a részén vagyunk, a mellyen az mindenek felett ostromoltatik; azért minékünk másoknál inkább kell magunkat erre az harczra készitenünk Isten kglme által, hogy annak idejében a viadalban el ne lankodgjunk. Ezeket azért és ezekhez hasonló dolgokat meg gondolván, (a mint a Méltóságos Urnak fellyebbis irám) olyan igyekezettel vagjok hogy avagy csak 2. esztendeig oda felis lakjam, mellyet szűk kölcségem miatt alig vihetek végben, hanemha a Méltóságos Ur Istenes igireti szerint assistál, és Franequerában T. professor Uraiméknak irántom ir az alumnia felől: bizomis erőssen a Méltóságos Groff Ur Uri gratiájában és egyszerűs mind igen alázatosonnis kérem a Méltóságos Urat hogy ezen meg igirt Uri gratiáját hozzám meg mutatni tarcsa az Ur olyan dolognak, mellynek Istennél bő jutalma vagyon: én is mindazáltal az én meg szorított tehetségem szerint életem fogytáig az Ur ezen gratiáját mindenképpen meg hálálni el nem mulatom. A minthogy mostanis vagjok és maradok mig élek a Méltóságos Groff Urnak

mindenkori kész és
alázatos szolgája
M. Vásárhellyi Baba Ferencz.
ms

Francofurti ad Oderam.
Anno 1718. 16. Maji.

A 142. levél melléklete

Salutatio votiva
In diem
Ill. S. R. Imperii C. Nicolai Teleki de Szék.

Reddidit ergo diem tandem post vota frequenter
Fusa Deus tandem, Phosphorus ecce nitet.
Qui Tibi conjunctos nunc Illustrissime Palmes
Illustris Vitis, fundere vota jubet.
Nectite Iure Choros, Onomastica, LAVrea Serta,
Talia Enim Laetos, Edere *Köiva* Juvat.
Qui proprium recolit nomen, celebrando decenter
Nicolai festum, est hic Ipsius ergo dies.
Transeat hic felix, fausti comitantur eundem
Quos pariter fugiant, tristia fata, precor.

Petrus Christoph.

Hoc Dominum Comitem merito dignamur honore
Isti omnes, et ego, totaque Musa mea.

Franciscus B. Vásárhelyi
Musarum praeses et Comitis Servus
indignus.

Ünnepi köszöntő Széki Teleki Miklós, a Szent Római Birodalom kitűnő grófja
napjára

Végre a sok-sok imára, fohászra megadta az Isten
Érnünk ezt a napot: felkel a hajnali fény,
Mely szőlőlevelektől illatozó koszorút rak
Hálaadás jeleként fődre, te legnemesebb,
Tűzzetek Egy Liliomkoszorút Eme Kedves Igékből,
Mert Ilyenektől Kelsz Zelkesedésre, Ó Szív.
Lám, ez azoknak a napja, kik illőn ülve a Miklós
Szentelt napját, épp önmaguk ünnepelik.
Teljes e nap boldogságban, beragyogja szerencse,
Fusson a gyászos sors, kérem a mennyek Urát.

Christoph Péter

Jómagam és Múzsám meg a fent írt ünnepi ének
Dicsérjük méltán, Gróf Úr, érdemeid.

Vásárhelyi B. Ferenc,
a Múzsák védnöke és a
Gróf méltatlan szolgálója

143.

Leiden, 1718. május 31.

Lugduni Batavor.
1718. 31. Maji

Meltóságos Grof Ur!
Bizodalmas vram, s Patronusom!

Hogy az Isten az Urat mint Istentől a Sionnak javára teremtetett
nagy Athletat tegye továbbis erőssé és nyomossá az előknek földin ala-
zatoson kivanom!

A meltos. Ur levelet cum acclusis Domino Fratri inscriptis¹ vöt-
tem 14. praesentis mivel a mint Bausner vram írja leven imitt amott
distractioja a Curriernek későre érkezett; a levelet Angliaban ottan
transponaltam; meg a válasz nem jött el; mihelyt jő, a helyt Expedia-
lom az Urhoz; hozzánk s árva Hazunkhoz hajlando kegyes joakarattya-
ert Isten az Ur eletet terjessze hosszas időkre; kerem enis alazatosan az
Urat tovaabrais kegyes reflexiojat gyakorolni e vilagnak haladatatlansagi

¹ fivéremnek szóló melléklettel

köztis meltoztassék; Regens vram előtt a dolgot interitum literarum ad Professores Academiae datarum excusaltam² és úgy lattatott hogy conductus aranta hogy nem ex nostris emanalt a level, tsak mar a succedaneusok arant monda hogy bar eddig a levelek el érkeztek volna hozzaja a mint ezt Desi vramnakis elébe adta volt hogy detegallya; ha candide el jart benne; mivel azt latom meg kivannyak hogy pulsetrum kivalt ez, kiis affélen igen kap. Kerem enis alazatoson a meltosagos vram Batyam vram szabadulasat admaturalni meltoztassék; consideralvan ennyi karunkot, s árva Hazunknakis extremitasra jutott állapottyat; Ajanlom az Meltos. Urat, s egezz Uri Hazat a jo Istennek szentséges kegyelmeben es maradok;

A Meltos. Urnak

alazatos bujdoso szolgaja s Cliense
Pápai P. Imre.
mpria

144.

Gernyeszeg, 1718. június 29.

Mi ide aláb meg irt Személyek, kik a' Nemes Reformat. Betlen Collégiumban feles időkig Seniori Officiumat viseltünk, és recenter onnan el bucsuzván; Refor. belső Ecclesiai Ministeriumra destinálván sincera fide¹ magunkat eleitől fogva, a' Méltóságos S. R. I. Groff Széki Teleki Sándor Urunktól a' Franequerai Frisiai Libera Bursára s Académiára commendáltattunk, rite commendáló levele által; obligallyuk magunkat² arra Istennek tartozó jó lelkünk ismérési szerént, hogj mi ottan, olly Istenes kegyes életet élünk, és olly industrie folytattjuk tanulásunkat, moderate tisztességes emberekkel conversationkat, hogj azzal az említet Méltóságos Ur creditumát elne ronszuk, és utánnunk következő hasonló Statusu Hazánkbeli peregrinusoknak szerencséjeket, Religion kárával ne praecludallyuk, sőt inkább azt nevellyük az Istennek Hazánkknak nagjban nagjban hasznára; melynek nagjban jövődöbéli bizonyosságára adtuk e' subscriptus és pecsétet levelünket sub bona fide et sub Christiana compromissione.³

Datum in Gernyeszeg
Anno 1718. 29 Junii.

Bibarczfalvi O. László. ms.
és
K Vásárhellyi András mpra

² az Akadémia professzoraihoz címzett levél elveszésének dolgát kiméntettem

¹ a református egyház belső szolgálatára szántam magamat őszinte hűséggel

² és az egyetemre ajánltattam, a szokásnak megfelelő ajánlólevele által; kötelezem magamat

³ őszinte becsülettel és keresztyén fogadalommal

Kivül Teleki Sándor kezével: Bibarczfalvi László Vram és Vásárhelyi András Uram igj assecuraltak Academiai való indulások alkalmatosságával. Gernjeszeg 1718 – 29. Junii.

145.

Leiden, 1718. szeptember 2.

Lugduni Batavor.
1718 2 7mbris.

Meltosagos Groff Url
Nekem bizodalmas vram, s nagy Patronusom!

Minapiban, ugymint 7 Iunii; irtam az Urnak alazatoson, és edgy-szersmind jelentettem aztis hogy itten Regens vram ujjabb insinuatoriat vár, intuitus beneficii hujus ulterius Quoque demerendi, simulque mentionis de succedantis (!) faciundae;¹ de minthogy azon level meg el nem jöve, mellyetis egyenesen Postara kellett volna adni, sine ambagibus, ha az Ur T. Szigeti vramnak jelentette, mivel ha valakinek a feljövendők vagy jövők közzül recommendaltatott, ide esztendőre ha kerül, nem tudvan azt a fel jövő magyar (vagy igen ritka) se hol jár, se hova megyen; Bodoki vram ki Franekeraban vagyon fel jöven itt egy városban mulatott mely 8 ora ide, uttyaban leven azon város az honnan rea bizatott leveleimet s vagy 2 charta mellyet idvezült edes Atyank tisztessegere appendaltak volt 2 stiferert transponalhatta volna, vitte Franekeraban s onnan transponallya cum dispendio sumtus ezt irvan hogy sit excusatus² mivel az utan tudta meg hogy a szomszedban volt itt, ugy gondolkozott hogy közlebb Franekera &c. itt pedig meltos. Ur ha halad ez a complementica praevia insinuat³, (mivel eddigis haladott, meg a tavasszal itt kelven lenni) tartok attol hogy ez az ember ki morosus es durva ember ugyan de egyebarant igen jo ember disgustalodik, gondolvan hogy talam nintsen olly nagy aestimumban ezen beneficium; kerem azert iteratis a meltosagos vram meltosztassek ezen dologban motivaval lenni, es egyszersmind a levellet a mely Regens vramnak szoll (mivel e tsak complementum leszen es demeritoria ad ulteriora,⁴ s tsak egyedül a Regensnek kell, az M. Ordoknak pedig es ugyan akkor ismet a Regensnekis a succedaneusok ex ordine instituto⁵ hoznak) prolixiori sermone concipialtatni,⁶ mivel azon igen kap, s még ha nagy a petszet rajta; a Meltos. vr interpretatioja által ha ez igy sietve meg leszen igen kellete korant leszen, mivel tsak proximeis hozá elől hogy nullas adhuc accepi Literas, nescio Quid illud sit &c. en biztattam hogy in omnes dies et horas jö⁷ de messze föld s lehet akadek; az Ur a Curriernek recommendalt levelei

¹ értesítést vár, mert ki akarja érdemelni az utóbbi jótékonyságot, s egyszersmind a kijelölendő utódról

² a költség elvesztésével, ezt írván, hogy bocsássonak meg neki

³ mellékúton történő elébevágás a beavatásnak

ide Bausner vram által jól eljöttek de több egy se mind eddig, melylyennis Batyam vram igen confusus *nem* tudvan mire velni; ha a level postara kel soha *nem* vesz el, hanemha intervenial hirtelen valami disturbium, mint a tavalyi revolutio mellyet keservesen hallottunk, de valahol a hova recommendalta az vr ott maradott en innen egyenesen Kolosvarra dirigalom leveletem, Telegdi vramhoz, meg egy se veszett el; eztis az vrhoz ez uton indítottam; varom alazatoson az vr kegyes joakarattyabol a resolutiót, es ajánlván a Meltos. vrat meltosagos vri Hazával egyetemben a jó Istennek kegyelmességében, magamot pediglen a Meltos. vr kegyes clientelájában tovaabrais, vagyok, es maradok

A Meltos. Urnak.

alazatos bujdoso szolgálja s Cliense.
Pápai P. Imre
mpria.

Kerem az vrat alazatoson, minapi emlékezese szerint az en Praeceptoriai restantiamat exhibealtatni⁸ meltoztassek; ha eddig ki *nem* adták.

Kívül: Recommendantur de citiori Generoso Domino Ludovico Komáromi in Illustri Betlen Gaboriano a prodictionibus publicis.

146.

Franeker, 1718. szeptember 23.

Méltóságos Groff Ur!
Isten Házának nagy Fautora
Nékem kegyes Patronusom.

Hogy Isten ö Fge a Mlgos Groff Urat egész Uri Házával sok számos esztendőig életben egességben tartsa, onnan felyül gazdag áldásával látogassa, azt igen tiszta szivből kívánom.

Tisztem s kötelességem szerint akarék rövid írásommal a Mlgos Groff Urnak udvarolni s látogatására menni, mellyis hogy a Groff Urat szerentsés virágzó állapotban talállya szívesen kívánom; egyzsersmind tsekély írásomban mostanis magamat minden készséggel a Mlgos G. Urnak Uri Gratiajában recommendálni; Semmi novellával nem tudom az Urnak elméjét refricálni. hanem Roël Sándor Uram a Trajectumi hires Professor 13 Julii meg holt, az honnan a Magjorok

⁴ kiegészítés lesz, és a következményekre nézve lényegtelen

⁵ az utódok az érvényes rendszabályoknak megfelelően

⁶ bővebb szavakkal megfogalmazni

⁷ eddig nem kaptam levelet, nem tudom, mit jelentsen ez stb.; én biztattam, hogy minden nap, bármelyik órában jó

⁸ tandíjhátralékomat kiegyenlítetni

a kik voltak mind ide jöttek mostan itt 20 vagyunk, a Professorok igen szorgalmatosan tanítanak s minékünk jó Fautorink Isten Kegelméből Tisz. Andala Uram igen officiose köszönteti a Mlgos G. Uratt szép Uri Házával együtt, En is Isten jóvoltából Juniusban succedáltam a Bursális Alumniára. Isten szent irgalmasságának ajánlom a' Mlgs Groff Urat egész Uri Házával.

A' Mlgos Groff Urnak

minden készséggel
alázatos szolgája
Bodoki Mihály
mpr.

Ex Celeb. Acad. Franequerana Frisior. 1718. 23 7bris

147.

Franeker, 1719. március 21.

Méltóságos Groff Ur.
egj kiválképpen való nagy jó Uram Fautorom.

Az Ur Istentől a' Méltóságos Groff Urra kedveseire, Uri szép házára lelki testi áldásokat terjedni kívánok.

Méltóságos Groff Ur, egj kiválképpen való nagy jó Uram Fautorom; tartanám nagy nyereségemnek hogj ha hazámból való el jövetelem után a' Méltóságos Groff Urnak irhattam volna valami újságot vagj most is irhatnék egjebet magam szükségénél; mint hogj penig nem irhatok arrol nagy alázatosan a' Meltosgs Groff Urat meg követem. En Isten segedelméből Bécs felé jöttem, Bécsben sok szép experientiaim lönek, azok között tartom leg nagjobnak, hogj Kegjelmes Fejedelmünket ő Felségét házas társával edgjüt a' Sz. Istvan Templomában látám. Bécsből Norinberga felé Veszfáliaig postan, innen a' Ménuson és a' Rhenuson Amstelaedamig, Amstelaedamból Franequeraig a' tengeren, ugj hogj pénzecskemnek nagjob reszet ez az ut el vona; Franequeraban is mind az ött alumniák tele lévén, lévén több előttem való competitorok is, máig fel alumniánál többre nem succedálhaték; ma a' Méltóságos Groff Ur tekintetiért idősbik Campegius Vitringa, Ruardus Andala, és iffjabbik Campegius Vitringa Uramék ő kegjk az ött alumnián kívül fel alumniát énnékem is rendelének. Ennek penig rendeléséig jártam én is bursára, pénzem penig nem lévén meg fizetéséért adosságba estem, az adosságot az Oeconomus vagj Bursarius töllem szüntelen kéri; azért igen alázatosan instálok a' Méltóságos Groff Urnak, méltostassék mellettem a' fen meg nevezet három kedves Praeceptorimnak egj levelet írni, hogj azon ő kegjtől nékem rendeltetet alumnia innen való mozdulásom után ne rendeltessék és ne adattassék másnak addig mig az én adosságomat meg nem fizeti,

ehez hasonso [!] jo cselekedetet ő kegyelmek cselekedvén töb meg
szükült magjaroikkalis: Iterato alázatoson installok a' M. G. Urnak
válaszomnak Pünkostig postan valo el érkezéséért, had menekedhes-
sem az oeconomustol. Egész Hollándiában nagy marha pestis vagjon
ugj hogj százezer öreg marhánál már töb holt meg, sokkal nagjob draga-
ságis vagjon most mint ez elöt volt. Ezekkel a' Meltosagos Groff Urat
Uri szép házával edgjut ajánlom az Ur Istennek sz. oltalmában, ma-
radván M. G. Ur mindenkori alázatos szolgálja

Bibarczfalvi László.
mp.

Franequerae 21. Martii
1719

148.

Leiden, 1719. május 27.

Lugduni Batavorum
1719. 27. Maji.

Meltosagos Groff Ur!
Bizodalmas vram, Fautorom Patronusom!

Tegye erősse Isten tovvabbis az Ur eletet, Isten Hazanak nagy ja-
vára s a bujdosoknakis jo vigasztalásokra szivemből kivanom

A Meltosagos Urnak bennünk meg határozott kegyes reflexioja s
affectioja, mely e kül földreis hozzam ki hatott. Szüntelen előttem fo-
rogván kivantam ez uttalis meg jelenenem az Urnak magamot, s tsekely
bujdosó levelemmel az Urat terhelnem s interpellálnom; mellyis hogy
az vrat s Meltosagos Házat köszöntse kivant örömben alázatoson ki-
vánom; en a Meltosagos vr levelét mihelyt vöttem a helyt securo Qui-
dem semper itinere ad sua Londinumban dirigaltam,¹ es így nem tu-
dom hová tzelo az Ur Alvintzi Samuel vram holottis minap azt írja
vala hogy az Urnak valami levelei tevedtenek el minthogy ha Bétsig
a level el jö osztan el nem teved addig pedig függ a jo directiotol;
en ugyan ezen leveleketis absque interprete per Viennam ad Clausem-
burg dirigaltam² Telegdi Samuel vram kézeben es minthogy meg eddig
edgy se tevedt el remenlem a Meltosagos Ur brevi venni fogja, Batyám
Papai Ferencz vram sok akadeki miatt még restal, egyebarant proxime
az Urat eö kglme tudositotta bővön mindenekről; enis proxime trans-
ponaltam per Viennam az Urhoz edgy Philosophica Disputatiomot, mel-
lyet itten az Academician proximis 26. et 29 Apr. diebus Isten jo ke-
gyelmessegeből ventilaltam, mellyis ha a Meltosagos Ur előtt aliquem

¹ egy mindig biztos úton a címzetthez Londonba küldtem

² közvetítő nélkül Bécsen át Kolozsvárra küldtem

inveniet locum,³ tellyes leszen eppen az en örööm. Isten aldgya meg a Meltosagos Urat hozzánk ottan ottan exeralt sok rendbeli kegyességéért, mellyet en hazulis *nem* edgy rendben ertettem, s altius imprimaltam. Ajanlom az Urat s Meltosagos Uri hazát kegyelmes Istenem jo oltalmaban a ki vagyok.

a Meltosagos Urnak

alazatos bujdoso Szolgaja
Pápai P. Imre.

149.

Ajnátskö, 1719. július 11.

Szállitson Isten böséges áldást a Meltoságos Urra és Méltoságos Uri Házára szivesen kívánom

Méltoságos Groff Ur!
nagy jo Uram Fautorom.

Nagy alázatosan követem az Urat, hogj reménsegen felett az időnek szűk volta miatt, hirtelen és nagy készületlenül valo indulásomnak miatta, kötelessegem szerint a Melt. Urtól el nem butsuzhattam, mivel pedig ugj *nem* lehetet imé kötelességem szerint mosdatlan levelem által a Melt. Urnak kivanok Istentől a minden áldásoknak kut fejétől kívánsága szerint valo minden áldásokat, hogj öröködjek meg az Urnak jo kedve s áldása az Uron és egész Uri Házán, hogj az Urnak örvendetes állapotjáról valo hir hallással az én szívem az idegen földön is meg örvendeztetettség; En idegen földre menven ajanlom magamat és minden dolgaimat, a Meltosagos Urnak eddigis hozzam meg tapasztalt nagy jo akaratyában, kérvén az Urat alázatosan hogj méltóztassek az Ur az én dolgaimat Istenes succursussával promovealni, a Melt. Urnak hozzam valo jo akaratyat meg hálalni el *nem* mulatom, mint hogj maradokis

a Méltosagos Urnak

kész köteles érdemetlen szolgája
Enyedi János
mpria

Ajnatskö 1719
11. July.

Kivül más kézzel: Enyedi Contrascriba Enyedi János Uram Hajnátskőről költ levelit vettem Berkeszen A. 1720. 23 Martii.

Enyedi kezével: Celeberr[im]e[?] illuc quorsum patet velubi Illustrissimus¹

³ ér valamit

Franeker, 1719. augusztus 11.

Méltóságos Groff Ur!

Isten Anyaszentegyházának hűséges nagy Fautora, Nékem érdemem felet való kegyes Jó Promotorom, s Pátronusom.

Hogy Isten ő Fsgé a' Méltóságos Groff Urat romladozott Sion kőfalainak naponként való gyamolgatására, sok számos esztendőig szerentsés viragzó állapotban éltesse, onnan felyül külömb külömb féle áldasoknak nemeivel szeresse, szép egész Mltgos Uri Házával azt tisztaszivből kívánom.

Az Ur Isten a'ki eleitől fogva a'maga Házának Isteni bölts gondviselése által bölts és okos oszlopokat, és tanáts adó ör allokat irgalmassaga szerint rendelt annak elől mozdítására, ma szegény Hazánkban ugyan ezen böltséséget tapasztalám a Mlgs Groff Ur Isten Háza mellet való kegyes Istenes, buzgó indulattyában, Isten ő Fsgé ezen irgalmasságát Szent Lelke által továbbrais fen tartván közöllye a' Mlgs Groff Urral számos időkre Szent Házának naponként való építgetésre közeleb pediglen álgya meg érette a' M. G. Urat, hogy énnékem az elmult esztendőben szegény méltatlan szolgájának Bibartzfalvi Uram által consolatiot, tanátsot adminisztrálni méltóztatot. melyet in initiis Octobris vöttem volt, azért én is igen örülvén a Mlgs G. Ur Gratiájának 1. vagy 2da Novembris 1718ban betsületes Haza menő Atyafiak által küldöttem Francofurtumban Vásárhellyi Ferentz Uram Levelében az Urnak szolló coopertált Levelemet Veselenyi Uram ő Ngának való Instantiammal együt. az Ur informatioja szerint, egyszersmind Bánfi György Uram ő Nganak is irtam volt, mivel Tisz. Igó Uram biztatott volt hogy ha tudna succurralni örömet szolgálna, akartam hogy Vásárhellyi Uram Postan minel hamaréb, jobban külgye Béts fele, de annal inkább minthogy coopertában Vasarhellyi Uram Titulussa alat voltak nékem, Bibartzfalvi, és Vásárhellyi András Urnak egy tsomo Erdelyben szolló Levelünk. el kerülven Francofurtumat nem mentenek oda és Levelünket már majd esztendeje tartottak Magyar Országban magoknál, most pedig Augustusban Magyarok által kik jöttek Debretzenből vissza küldötte Váári Imreh Uram, a kire biztuk volt; a' midőn már azon Levelemre szinte vártam volna a' Mlgs Groff Urtol informatiot consolatiot az Enyedről fel jovendő Atyafiak által, de még ő Kglmekről is bizonyost nem Tudok, johtetneke vagy nem? ezekből a' Mlgs Ur böltsen recoligalhattya fataliter mitsoda szomuru, tsudálatos casus eset rajtam mert ha eddig eszre vehettem volna inkább két izben is küldöttem volna levelemet, azért énis mostan mingjárt nagy confusioval, mas nap, postán, bizodalmasan, alázatosan, botsatám viszszontag az Urnak szolló Levelemet, Veselenyi Uram ő Ngának szollo instantiámat Bánfi György Uram ő Ngának is irtam, és az Mlgs Aszszonynak Bartsai Abrahámné Aszszonyomnak ő Kglnek, hogy a Mlgs G. Ur gratiaja, assistentiaja által nyerhetnek bár tsak annyira valot a kivel le mehetnék külömben bizony Tisztességesen le nem mehetek ugy

annyira meg szorultam, akkoris mikor Bibartzfalvi és Vásarhelyi Uramék fel jöttek vartam valami adosságomatis Gidófalvi Peter Uramtól a kiis az Urfi mellett lakik vala, és Sövényfalvi Uramtól most talám Vizaknai Mester. ezen kívül masunnan is de mindenűnnen frusztráldtam, ha pediglen illy Trefáson de szomoruan meg nem jatzottatot volna az szerentse, most 7temberben el keszitettem volna magamat, már szükséges keppen transferalnom kel jövőendő esztendőre Martjusra, ha akkor Istennek tetzik örömet el indulók Haza fele, addig kőntöst is nem szerzek ha ismet meg nem tsalatkoznam a levelnek el meneteliben, Minekokáért igen alazatosan Isten után folyamodom a Mlgos Groff Urnak assistentiajához és bizom ez Instantiaimat s' Leveleimet az Ur bōlts directiojára, ha pedig valami remenségem valahonnan lehetne avagy lenne, kérem nagy alázatosan a Mlgos Groff Urat engemet ez irant méltóztassék postan tudositani hogy bizzame, vagy ne Vexeles tzedula Bétsből Alvintzi Uramtól szokot jőni Amsterdamban az ollyanoknak a kiknek valahonnan valamit küldenek. ő kglme tudja kinek kel adni az oda küldőt penzt, mind ezekről igen alazatosan követem a Mlgos Groff Urat, és hogy énnékem szegény szolgálának liberam requirendi facultatem engedet, kivanom hogy mind Isten mind emberek előtt háláadással meg köszönhessem és szolgálhassam, Isten irgalmasságának ajánlom a' Mlgos Groff Urat szép Uri házával együt.

A' Mlgos Groff Urnak

alázatos szolgája
Bodoki Mihály

Ex. Celleb. Acad. Frane-
querana Frisiorum
11 Augusti. 1719.

P. S. A Veselenyi Uram ő Nga levelét nem petsételtem meg, hogy az Ur láthassa ha tetzik az Urnak be petsételni, legyen ugj ismet, a terminus nékem az it lakásra 10.11.v.12 Martyusig lesz. circiter, addig várnám az Ur consolatioját. &c ezen két tzedulámat méltóztassék az Ur el küldeni.

151.

Odera-Frankfurt, 1720. június 1.

A csipke bokorban lakozo Angyalnak jo akarattya nyugodgyék meg a Méltóságos Ur életén s egész Uri virágzo Házán, szívesen kívánom!

Méltóságos Groff! jo Uram, s kegyes Fautorom!

Hogy mind eddig a Méltóságos Urhoz valo kötelességemet avagy csak levelem által, nem contestalhattam, oka annak, nem háládatlanságom, hanem az, mivel akartam utozásomnak el végzése után ezen

dologban tisztemet cselekednem; Én Isten jovoltából mindenűt békeséggel el jövőn, jollehet egészségemnek sokszori változásával, érkeztem Francofurtumban 13dik Maji, a holottis bé esküttem az Academia 14dik, és mentem a Király ásztalára azon napon, holottis mind ehetnék a Szegény Magyar, csak igen Német szagu ne volna az étel, de mégis a consolatiom ez, hogy én tanulni jöttem es edgyszermind szenvedni, nem vendégeskedni; Azomban kérem nagy alázatosan a Méltóságos Urat hogy méltoztássék a Méltóságos Ur, azokat a specificalt edgy néhány könyveket meg vétetni, avagy csak a Cocceusokat, Ligtfotokat, Gajlardot és Mommát, és meg vételek felöl engemet tudositani, hogy ha ott nem lejéndenek, ittis ne maradgyak azok nélkül, semmi ujsággal most nem kedveskedhetem a Meltóságos Urnak, a Méltóságos Ur gratiajabol edgy szép őszi Sajtot egészen Francofurtumban hoztam es még meg nem kezdtem.

Ezzel a kglmes jo Istennek oltalmában ajálván a Méltóságos Ur életét s egész Uri Meltóságos Hazat, s magamot a Méltóságos Ur kegyes gratiajaban

Maradok a Méltóságos Urnak

Alázatos kész szolgálja
Krizbai D. Mihály
mpria

Franco. ad Oderam
Ai 1720
dje 1ma Juny

Kivül Teleki Sándor kezével: Signatum Gernyeszeg A 1721 22 Junii Krizbai Mihály Uram levele erre válasz kell most Kolosvárról.

152.

Gernyeszeg, 1720. július 21.

En ide alább meg irt személy, ki a Nemes Refr. Bethlen Collegiomnak Anno 1718 – Nagy Enyeden Juratus Contra-Scribaja s tagja voltam, s ma is azon Nemes Collegium Fianak esmervén lenni magamat; Mivel eleitől fogva az Refor. Ecclesiai belső Ministeriumra sincere fide destinaltam¹ magamat; mostan pedig az Melgs Sz. R. I. Groff Szeki Teleki Sándor Urtól, az Franequerai Frisiai Mlgs Ordok, Libera Bursajokra s Academiajokra, rite Commendalo levele által Commendaltattam; obligalom² magamat arra, Istennek tartozo jo lelkem esméretem szerint, hogy én ottan mind oly Istenes s kegyes életet élek, mind tanulásomat, oly industriose, mind Conversatiomat, oly tisztességes becsületű emberekkel, s oly moderate folytatok, hogy azzal az fenn irt

¹ a református egyház belső szolgálatára őszinte hűséggel szántam

² ajánlottam a szokásnak megfelelő ajánlólevele által; kötelezem

Melgs Ur Creditumat, az fenn irt Frisiai Academian, el nem rontom, és az utánam következendő hasonló statusu, ezen edes Hazambeli peregrinus Tanuloknak szerencséjeknek Refor. Religiom kárával nem praejudicalok; sőt inkább a Christus Anyaszentegy-házának ezen édes Hazámban hasznára s gyümölcsözésére, telyes tehecsegem szerint azt nevelni igyekezem. Melynek nagyobb s jövődöbeli bizonyására, adom az fenn irt Mlgs Groff Urnak ö Kglmenek, ezen subscriptio és pecsétemmel erősített assecuralo levelemet, sub bona fide, *Christianaque Compromissione*.³

Kovásznai Péter. mpria.

Gernye-Szeg.
1720. 21 Julij.

Kivül Teleki Sándor kezével: Kovásznai Peter Vram igj assecuralt Academiara valo indulasakor. Gernjeszeg A 1720 - 22 - Julii

153.

Leiden, 1720. december 6.

Méltóságos Grof Vr
erdem felett való Nagy Patronusom!

Legjen az Isteni szükséges áldás Mgd egész Vri házán minden meg szűnés nélkül alázatos szível kívánom.

Régen vagjon Mgs Vr! a miolta a jó alkalmatosságot szemlelem, mellyen Mghoz való igaz obligatiomat bizonyosítnám de ez iránt mind hosszas és súlyos betegeskedésem, mind más illy színű okok szültek mind máig tartó akadekot. mostan pedig, mind bokros nyavalyáimtol üresedvén valamennyire, mind ez bizonyos alkalmatosság adván magat elő, eddig halogatott köteles tisztemet tenni igjekeztem, bocsatván hosszas utnak eredendő Levelemet olly szives kívánsággal, hogy Mgd Vri házához, Mgd egész kedve szerint való állapotban erkezzék. Mgd szolgálattyára meg elek igen alhatatlan egésséggel, reménségem felett való mostohaságu lévén hozzam bújdósásomnak ideje. Ujsagink Mgs Vr ha mik vólnának bizontalan és gjenge papirosra nem igen illő bizni. Galliaban ez esztendőben Pestis kezdődött vólt de már Isten jó voltából szűnt. Itt Virtuale in elementis eleg van, de a prae-
paramentuma az eteleknek nem igen kedves a szokatlan bújdósónak Lejda a holott Isten segedelméből mulatok, igen szep hely, Tengerhez közel vagjon, és ez ok miatt szűnteles (!) szeles és sokszor esőző idejü. Doctor Papai Ferencz Vram Angliaban vagjon a napokban vettem elő kglmetöl Levelet. által jövelele felöl bizontalan, mikor esik meg G Bethlen Imre Vrfiis itt Augusto vólt, es által ment Angliaban, ott igje-

³ őszinte becsülettel és keresztyén fogadalommal

kezven a Télen mulatni ha tovább nem. Enyedi István Vram itt vagjõn Husvet tájban le igjekezik menni Az itt valo Academia igen florens a Medicina es kivált a Jus iránt akarhol sem lévén mind jobb emberek a Tanításra mind több nagj emberek Gyermekei a Tanulásra. Ha a Mgs Vr engemet bujdosásom ideje alatt meltoztatik maga szolgatattara aplicalni, lészek a Mgd szolgatattara mindenkori készségben, es csak a Mgs Vr parancsolattyat végjem, tartandom nyereségemnek ha mi erő lesz bennem Mgd szolgatattaban el költeni. A Mgs Aszszonymnak erdemem felett valo Nagj jó Aszszonymnak Mgs Teleki Miklos és László Vrfiaknak és Mgd egész Vri Házának alázatos szolgatatomat ajánlom M T Miklos Vrfit pedig igaz szivel kívánom vagj Lejdaban, vagj akarhol ez idegen helyyekeken látni, remenlemis hogj ez kívánsagom iránt nem lészen meg csalatkozásom. minthogj meg en csak itt Lejdaban másfel esztendeig mulatok, és az utánis ha Mgs Patronusomban vetett reménségescskemben meg nem csalatkozom vagj itt Belgiumban, vagj Germaniaban valahol a meddig lehet. Ezek után a Mgs Vrat ez uttal az Vr Isten sz. oltalmában ajánlom es maradok

Mgd egész Vri házának éltem hanyatlásaig

alázatos szolgaja
Bujdoso Kamarasy Pál
mk.

Lejda 1720
6 Xbris

Kívül Teleki Sándor kezével: Kamarasi Pál Vram levele Lejda 1720 6. Xbris

154.

Leiden, 1721. április 9.

Méltóságos Grof Vr!
Erdemem felett való Nagj jó Vram s Patronusom.

Méltóságod egész Vri házán az Vr Isten szükséges kegyelmeit fenekeltesse meg alázatos szivel kívánom.

Az el múlt Esztendőben küldöttem vólt Méltóságodhoz alázatos Levelemet fida commoditással, nemis kétlem Levelemnek Méltóságodhoz valo meg érkezését, hogj pedig mostani hasonló tisztemet követném Méltóságodhoz valo igaz kötelességem excitalt. Elek még Méltóságod alázatos szolgálatyára, egességem majd mindennapi jacturájával, mellyis csekely dolgaimat noha Istené a dicsősség nem egeszlen impediallya, mindazaltal nagjon remorallya. Keserves szivel érttettem Mgs Vram, a Mgs Teleki Familian az el múlt esztendőben esett nagj romlást, mellyetis hogj az Vr Isten házahoz valo szerelméből orvosollyon, és e keserves sebet az meg e házban meg hagjatott Nagj Osz-

lopok életének számos időkipig valo terjesztése által edesicse. szives fohaszzkodasimban ohajtom. Bujdósasom el folyt ideje hozzam igen mostoha söt kegjetlen vólt hatra levő időmnekis nem kedvesebb gjümölcsét remelhetem, mindazonaltal, ha csak Isten nagj extremitassal meg nem látogat szándekozom azon hogy Méltóságtokhoz valo nagj obligatiomat bujdósasomban bizonyosicsam, és ha bujdósásombeli Profectusom mi gjümölcsöcskét szülhet, annak homlokára Méltóságtok Vri Nevét szegezzem. es ez iránt sokat hántam elmémet, hogj e dolog e Mgs Familiaban levő mind két sexus tisztességével esnék meg. mellyre más utat eppen nem látok mintha. (itt szokatlan lévén a deak munkat Faemineus Sexusnak dedicalni) a Mgs Teleki Familiat csak in genere tennem fel. De nem lehetvén meg ez iránt magamat quietalnom, alázatoson kérem Mgdát, meltoztassék maga ez iránt valo teczésével dirimalni kétsegemet, és miveltenni velem azt a mi a Mgd bölcs tanácsa előtt illőbbnek itilteténdik. D Papai Ferencz Uram meg Angliaban mulat, Isten tudja mikor szabadul meg meg unt bujdósásától. szinten az el mult héten vettem az eö kglme Levelét, mellyben irja hogj mostanság Méltóságtokhoz nem küldötte irását, de minden orán ez iránt valo tisztit követi és miben legjenek az eö kglme dolgai aperiállya. mellyetis Méltóságtoknak hogj in antecessum meg jelencek committalta eö kglme, e felett ha Mgd eö kgnek valamit fog parancsolni en circa finem Junii ha csak el kerülhetetlen akadekom nem születik Angliában altal igjekezem evezni, addig ha Mgdnek teczik valamit parancsolni alazatosan el várom. Enyedi István Vram tegnap előtt innen haza felé indula. Nánási Vram ugj gondolom tavaly fel indult, érkezese felől pedig en mind maig semmit sem értettem. Mgs Teleki Miklos Vrfi küldött az el mult Septememberben T Alvinczi Vram által Vásárhellyi Ferencz Vramnak holmi Leveleket, mellyeketis az Vr Alvinczi Vram nem tudván Vasárhellyi Vram hol mulat, hozzam dirigalt, en pedig sine mora Vasárhellyi Vramnak Trajectumban által küldöttem A Mgs Aszszonyoknak érdemem felett valo nagj jó Aszszonyomnak Mgs Teleki Miklos és László Vrfiaknak, es a Mgd egész Vri házának alázatos szolgálatomat ajánlom. és Mgdát is ez uttal az Vr Isten szent oltalmában es magamat Mgd Vri Gratiájában ajánlván maradok.

Méltóságod egész Vri házának éltem hanyatlasaig

alázatos szolgája

Kamarási Pál
mk.

Lejda 1721
9 Aprilis.

Utrecht, 1721. július 15.

Méltóságos Gróf Vr!
 nékem érdemem fellett való nagy jó Vram s bizodolmos Patro-
 nusom.

Tartazó alázatos kötelességemnek ismerém lenni a Mlgs Vrnak ez alkalmatassággal is tsekély Levelemmel alázatosan údvarlani, kívánván Levelem találja a Mlgs Vrat szerentsés órába, kívánatos, friss, jó egészben. En minekútánna Isten kglmességéből az Academiakra fel érkeztem, mindgyarást szorgalmatos voltam a Mlgs Vr parantsolattyának vegben vitelére, es hogy mentül hamarébb tudósithossom a Mlgs Vrat, De Doctor Paris Papai Ferentz Vramat eő kglmet sohol is midőn az Academiakon nem találtom volna, és tudokoztom volna, Tisz. Baba Vásárhellyi Ferentz Vram, kiis midőn Angliába Londiumba járt volna, égy szálláson is lévén eő kglmével, igazitot eő kglmére, és midőn alkalmatosságom az eő kglmével való beszédre nem lehetet, es hogy a Mlgs Vr parantsolattya effectumba mennyen, Tisz. Kamarási Vramtól (kys most az el mult hólnapba Angliába ment) küldöttem eő knek Levelet, mellybe a Mlgs Vr parantsolattya szerint meg irtom eő kglmenek a Mlgs Vr statussát, nyavalyait, affectussát, a Mlgs Aszszony eő kglme symptomait, es a Patika Ládának meg szerzését s le vitelit; kérem alázatosan a Mlgs Vrat méltóztassék többekben is nékem parantsolni, ha miben elégséges lészek Isten kglme által, alázatos kötelességemnek tartom mindenekben engedelmeskedni a Mlgs Vr parantsolattyának, es midőn magamat a Mlgs Vr eddig gazdagon hozzám meg próbált gratiájába ajánlom, a Mlgs Vr Vri személyyére, es Mlgs Vri egész Házára az Vr Istennek áldását, bekességét, szerelmét, és jóakarattyát terjedni kívánom; es maradok, a,

Mlgs Gróf Vr

alázatos szolgálja
 Pataki Samuel.
 mpria.

Trajecti ad Rhenum.
 dje 15. Julý. 1721.

London, 1721. július 21.

Méltóságos Ur,
 kedves Sogor Uram!

Vettem kgld Pápai Uram által való köszöntésit igen kedvesen, mellyet, buidosásomban lévén, annál inkább kgld hozzám való igaz affectiojanak bizonyos jelinek tartok, adja Isten hogj magam is kgld-

hez való obligatiomat contestálhassom, En ide valo érkezésemkor volt szándékom ellen mar jo ideje hogj itt mulatok, de már Kamarási Urammal kevés idő alatt vissza Hollandiában igjekezünk Deo duce et vento secundo,¹ tartottam volna szerentsémnek ha valami iránt vehettem volna kglđ parantsolattyát, mellyet akar hol és akár mikor secundum posse végben vinni el nem mulatok. Néném Aszszonynak ajánlom atyafiságos kötelességgel való szolgálatomat. kglđet egész Uri Házával in tutelam divinam, me vero in favorem ejusdem, commendans,² maradok

kglđ kötelességgel való kész szolgaja

Bethlén Imre
mp.

London

21. Iuly. s. v.

1721.

A boritékon más kézzel: G. Sogor Bethlén Imre Uram levele Angliából. Signatum Gernjesz A 1721-XI 9bris.

157.

Odera-Frankfurt, 1721. augusztus 28.

A Világosságnak Attya a maga Szerelmének kebelében rejcsse el a Mlságos Groffnak, s Groffi virágzo Házának életét, szívesen kívánom!

Méltóságos Groff, érdemem felet valo jo Uram s Fautorom!

Minek előtte vettem volna a Mlságos Groff Uram Ai 1721. 12. Febr. datalt levelét, Anni praesentis 26. Apr. veven az utanis a Mlságos Groffnak Nánási András Uram által Ao 1720. 29. Augs. nékem intitult-levelét, Ai praesentis 16. July. Már még látogattam volt a Mlságos Groffot kötelességem szerént csekély irásommal, s az utánis hogy a Mlságos Groff leveleit vettem, már másod izben expedialom leveletem a Mlságos Groffhoz; de minthogy csak kételkedem leveleimnek szerencsétlen fatumok iránt, mivel edgyfélőlis levelemre semmi certioramenem nincsen, a Mlságos Groff leveléből is úgy értem hogy még addigh levelem a Mlságos Groffhoz nem ment; én leveleimet Enyedre dirigaltam T. Pápainé Aszszonyomhoz három izben; sed timeo eloqui. &c. Minekokáért proxime küldöt levelemnek tenora szerént, elsőbenis aláztos és háláadatos szível köszönöm a Mlságos Groffnak hozzám érdemem felet declaralt kegyes reflexiojat s Patrociniumat, mely tekéntetbenis Istenemet meg találni a Mlságos Groffnak s viragzo Groffi Házának csendes békessége véget, kötelességemnek lenni tartottam és tar-

¹ Isten vezérletével és kedvező széllel

² isteni oltalomba, magamat pedig pártfogásába ajánlva

tani requiraltam Papai Ferencz Uramot, Angliában lévén ő kglme, de még relatiom ő kglmétől nem jött, mely dolognak ki meneteléről is a Mlságos Groffot certioralni el nem mulatom. A könyvek vétele iránt pedig kérem alázatossan a Mlságos Groffot hogy ne légyen Sollicitus a Mlságos Groff, mert bizony szégyenlem már és bánom hogy oly dologgal mertem a Mlságos Groffot terhelni. A mi pedig az Academicusok illeti, Istené a dicsőség, minden Scientiakra nézvé szépen floreal. A Theologica facultasban Professorok ezek. Philippus Ouseel, és Joh. Siegfridus Claessen, ez kiváltképpen mind a Tudományban, mind a kegyességben erdemes és igen jeles ember. Holczfus Uram meg holt ez előtt edgy nehany esztendővel, es ő kglmének még successora nincsen, Strimesius Uram még életben vagyon, de minthogy meg világtalanodot, nem fungalhat; A Medica Facultasban pedig Andreas Ottomar Goelicke, es Joh. Georgius a Bergen, a praxisban és munkái által igen hires ember Goelicke Uram, a Philosophica Facultasban pedig Arnoldus Wesenfeld és Jacobus Hermannus, kiis igen excellens, A Philologiában es Lingvákban Professor a Kiraly Papjának Jablonski Uramnak a fia, a Jusban pedig, mely facultasban edgy néhányan vadnak erdemes ember, Justus Christophorus Dithmar Uram; Egyéb ujságot most nem írhatok az Mlságos Groffnak, hanem, ezt, hogy a Palatinatusban lévő Vallásunkon lévőeknek dolgok, még nem medealtathatot, jollehet a Protestans Fejedelmek, igen erőssen urgeallyak hogy szabadcságok restituáltassék, Francia országbolis a vallásunkon levők az üldöztetés miat ugy halljuk hogy harmincz ezeren készülnek ki jöni, kiknek is a Daniai Király adot lakásra valo helyyet. Ezzel ajánlom a Mlságos Groffot és egész Groffi virágzó Házát a jo Isten hűséges szerelmében; maradván

A Méltóságos Groffnak

Alázatos szolgája

Krizbai Deső Mihály

mpria

Dat Francofurti ad Oderam.

Ai 1721 dje 28. Augs.

Kérem alázatossan a Méltóságos Groffot, hogy méltóztassék tudossítani avagy csak a levelémnek el vétele iránt.

158.

Leiden, 1721. szeptember 23.

Méltóságos Groff Vr

Erdemem felett való jo Vram s Patronusom!

Méltóságod Enyedi István Vramhoz számomra dirigált Levelét vettem vólt igen alázatosan s kedvesen. ésvén nem kevés örömmre hogy Mgd alázatos szolgáját Levelével méltóztatott meg tisztelni, Meg is háláltam volna menten alázatos írásommal Mgd említett favorat de mind vártam Mgdnek más Levelét, mivel Husvet előtt küldöttem vólt

Mgdhoz olly Leveletem, mellyre ha csak Mgd sok gondjai engedték választ vennem igen szükség lett volna, de mind eddigis semmit nem vehetvén, nékem pedig az írásra jó modom adattatván éppen nem lehetett eddig haladott köteles tisztemnek avagy csak most nem satisfaciálnom En szüntelen emesztő egésségtelenségem insultusaitul, hogj avagj csak valami relaxamentumocskát nyerhetnék Junius vége felé Angliában által hajokaztam vólt, a holottis Papai Ferencz Vramat offendaltam. s mulattamis Londinumban szintén három holnapokig Papai Vram jó egészségben vagyon, másként miserabilissimus statusban. Constans s békességes tűrő Léleknek kell bizony abban az érdemes emberben lenni. Frugalis a mint magais agnoscallya a Levél küldésben, de nem illő {azt} balul magjarázni azt, egészen halgatni akar inkább, quam triste loqui. antequam contumarent ott, nékem ugjan azt mondotta s irattyais Méltosag[o]dnak hogy most minden órán meg jelenti Mgdnek mint légjen. azt Mgd egjébaránt el hiheti, hogj mind in generalibus mind in particularibus az a becsületes ember Mgdhoz olly justa affectioval s addictioval vagyon, mellyben Mgdnek egész Complacentiaja lehet. Vagj a Mgd phrasesét nem értettük, vagj ha igen ugj laczik {ho} a Mgd eő kglméhez küldött Leveleből, hogj az ő kglme házassaga iránt valami hir futamodott, mellyet egyébarant Mgd in anis Fabulanak itéllyen. vólt ugjan egj gonosz jó akarója, kiis nem tudom micsoda principiumból (Conjicialom hogj irigjségből) javallotta a kinn maradást mellytől maga annyira van mint Moses az Pharao dicsősségetől. Sőt nincs nagjob késerúsége, mint hogy olly sokáig kell absentalni. &c. En alázatosan kértem vólt Mgd tanácsát fellyebb említett Levelemben holmi privatumom felől, mellyreis Mgd valaszát igen szivesen várnám. Az en itt való mulatásom ha Isten életemet kedvelendi már csak a jövő nyárig lészen, az után pedig in omnem eventum csak le felé indulok. mivel mind egessegtelenségem, mind igen meg fogjatkozott kölcségecském tovább valo mulatástól rettent. A Mgs Aszszonyoknak érdemem felett való Nagy jó Aszszonyomnak alázatos szolgálatomat ajánlom, ugj M Teleki Miklos és Laszlo jo Vrainnakis. kikis ha mi Könyvecskék iránt parancsolnak s tehetségem érkezhetik igaz kötelességgel igjekezem complacealni Ha Mgdis valamiben alkalmasnak ítélhet maga szolgálatyára, parancsollyon bizodalommal. el hívén hogj ha mi erő bennem lészen azt bizony Méltosagtok körül valo officiositasban el költeni nyeresegemnek tartandom. En Mgdt alázatosan követem hogj Leveletem g'akrabban nem küldhetem, lattya Isten nem ingratitudo, hanem egjebek akadekozthatnak. Ezzel ajánlom Mgdt egész Vri hazaval egjben az Vr Isten védelme alá maradván

hír Méltóságod egész Vri Házának

alázatos szolgája
Kamarási Pál
mk.

Lejda

1721

23 7bris

A borítékon Teleki Sándor kezével: Lejda 1721 – 23 – 7bris Kamarási Pál Vram levele.

Odera-Frankfurt, 1721. november 21.

A békességnek jo Istene, mind a két életre tartozo áldásaival edgyben köttetet állandó békességet gyakorollyon a Méltóságos Groffnal, és egész virágzo Grofi Házával szívesen kívánom!

Méltóságos Grof, jo Uram s Fautorom!

A Méltóságos Groffnak, mind valósággal észre vet s meg tapasztalt, mind relatiokból értet hozzám valo kegyes reflexiojat alázatos szível véttem és vészem, a jo Isten eleibenis bé mutatni kedves áldazatul, el nem mulátom; Akarom penig jelteni a Méltóságos Groffnak, hogy én azokrol az hat arannyakrol, melyekről a Méltóságos Grof assignatiot küldöt volt Papai Ferencz Uramnak, hogy ennekem administrallyon, ő kegyelmét meg kerestem, de sine fructu; én mindazáltal a Méltóságos Groffnak ily nagy szeretét[!] hálaadatossággal prosequálni soha el nem mulatom. A könyvek iránt penig, kérem a Méltóságos Grofot hogy minden sollicitudoját tegye le a Méltóságos Groff. melyről igen alázatossan követem is a Mlságos Groffot, hogy méreszlettem az Urat busittani, engem ugyanis nem a könyveknek vétele vexál már, hanem inkább a le menetelnek bajos volta, nagy kölcségtelenségem miat; Minekokaért alázatossan és bizodalmason kérem a Méltóságos Groffot, hogy engemetis munkás szeretete szerént (több ily állapotban lévők között) kegyes succursusa által consolatioval illetni méltoztassék a Méltóságos Groff, avagy csak azt a kevés pénzt melyet a Méltóságos Groffnak kezében hagyttam volt holmi könyvekre nézve, küldgye fel a Mlságos Groff jo alkalmatossággal, avagy T. Szigeti István Uram kezében commendálni a fel küldés veget. én magamot ajánlom a Mlságos Groff kegyes gratiajaban. A Méltóságos Groffot penig és egész virágzo Groffi Házát a jo Isten Atyai kezeiben ajálván

Maradok a Méltóságos Groffnak

Alázatos kész szolgája
Krizbai D. Mihály
mpria

Frankfurt ad Viadrum
Ai 1721 dje 21. 9bris.

Odera-Frankfurt, 1721. december 15.

Francofurti ad oderam. 15. Xbris. 1721.

Isten a Meltosagos Groff Vrat egész uri hazával viragoztassa, s tarcsa meg!

Ne controvertállya a Meltosag. Groff Vr, hogy eddig tisztemet nem tehettem. Mi el ijedven a Norimbergai nagy költségu uttol, nem menenk

arra, hanem jovenk ide Francofurtumban ad Oderam 15. 9bris. 1721. s itt megis maradank a telre, nem merven illyen keső ősszel a tengerre indulni, minth. sok peldank van ebben. itt a közonseges convictoriumban jarunk, penzes asztalra ugyan, de csak nem olyan draga mint Hollandiaban. Itt Classen Dietericus Sichfrid Vram a Magyaroknak leg job Attya, a Kiraly Papja volt, nem regen jött Berlinből, maskeppen is hasznos Tanito ember a Theologiaban, Historiaban. a Medicinaban Gelike Vram, es Bergen Vram derek emberek.

NB. Györbe a kikhez minket a M. Groff Vr dirigalt, többire el holtak, Olah Istvan Vram gutta ütesben feküt. igen kedvesen vette (mellyet sirassal attestalt) h. az Melt. Vr meg emlekezet rollok. Itt recommendalhatni a Fel jövök közül (T. Sz. Gyorgyi Vramon kívül, e masodik pap. R. igen jo ember) Gelber János nevü nagy Kereskedő embernek, Tot. Lutheranus ember, de igen jo emberseges, s tehetős ember, minekünk sok joval völt, Vácztól Györre Hajóban a maga josszagan hozot fel. S Györbe is maganal tartott. Igen követem a M. Groff Vrat, h. illyen tsekely modon irhatok most. Sietek felek, h. a Posta nem varakozik. Legyen Isten az Meltosagos Groff Vrnak egesz uri Hazaval jo Akaroja.

A Meltosagos Groff Vrnak alazatos igaz Szolgaja.

Borosnyai Lukács János
mp.

Magyarok tizen egyen vagyunk, mely talam soha sem volt

161.

Odera-Frankfurt, 1722. június 4.

A' Mennyei Ur légyen a' Méltóságos Urnak és az Ur Méltóságos Házának kgl's Istene, és közlebb vigasztalója s hathatós Orvossa!

Méltóságos Gróf Ur kegyes patronusom!

2. praesentis jött kezemben az Ur levele, melly levélben meg irt dolgot tisztom s kötelességem szerint én mindjárt expedialtam; a' Medicus válaszsztatás im minden haladék nélkül el küldöttem. Bizom Istenben, hogy az ő Fge jó-vólta által ezen b. Medicus a' Melt. Aszszony-nak szolgálhat, ha-tsak még eddig a' nyavalya nem desperatus. Azt tudom bizonynyal, hogy ez a' b. Medicus bizony ezen a' földön is igen hires practicus, úgy-hogy nem igen van a' kit ő kglmének eleibe tégyenek: én magamis ebben az Arsban való dexteritássát experialtam s tudom. Adja Isten ő Fge, h. az Uris örömmel experialja.

A' mi engemet illet. A' Mélt. Gróf az aránt éppen tellyes bátorsággal lehet, hogy ez a' dolog soha bizony senkinek is általam érté-sére nem esik: gyermeki levitas-is volna efféle dolgot másnak fetszegni. Az Ur írását én magam, ha Istennek tetszik, meg viszem. En mind most, mind ennekutánna; mind ebben, mind pedig egyéb dolgokban, a' mellyek az én tehetségem felett nintsenek, a' Mélt. Urnak szolgálni

nagy nyereségemnek tartom minden jutalomnak reménsége nélkül. Ha azért az Ur valamelly dologban újobban valami informatiot kíván, én-nékem az Ur bátran parantsoljon.

Tsernatonai Uraimék innen elindulának 29. Maji; mellyre nézve ezen dolgot Boerhaave Urammal nem lehet addig communicálnom, míg ő kgmek Lejdába nem érkeznek: mielt pedig az ő kgnek levelét véjéndem, leg-első dolgom leszsz ezen írást felküldeni.

Ezekkel ajánlom magamat a' Mélt. Gróf Ur gratiájában és maradok az Urnak

mindenkori alázatos és kész szolgája
M. Vásárhelyi Baba Ferentz.
ms.

Francofurti ad Oderam
1722. 4 Junii. festinante
calamo

A' Mélt. Gróf Ur egész Mélt. Uri Házára áldást és békességet kívánok az Urtol tellyes szivemből.

162.

Gernyeszeg, 1722. augusztus 4.

En ide alább meg irt Személy, ki a Nemes MVásárhellyi Reformatum Collegiumban esztendeig Seniori officiumat viseltem, és már onnan végképpen el butsuztam, magamat Sincera Fide eleitől fogva belső Ministeriumi hivatolra szánván s készítvén; mint hogy a Méltóságos S. R. I. Groff Széki Teleki Sándor Uramtól a Fránéqueraai Frisiai libera Bursára Commendáltattam, énis magamat sponte obligálom arra Sanctissima et Deo debita Fide;¹ hogy én ottan olly Istenes és kegyes életet élek, és olly industriose s moderate folytatom életemet s tanulásomnak rendit minden conversatiomban; hogy az említett Méltóságos Groff Urnak semmi Credituma el ne romollyék, és utánnam következő hasonló Statusu Hazánkbéli Peregrinusoknak Szerentséjek Religionk kárával ne periclitálodgyék, sött inkább nevededgyék az Isten Házának nagyobb nagyobb hasznára, melynek jövendőbéli nagyobb bizonyására adom ez subscriptus és petsétes levelemet sub bona Fide et Christiana Compromissione.²

Dabam Gernyeszegini
4 Aug 1722.

Sigismundus P. Bik-falvi

Kívül Teleki Sándor kezével: Bikfalvi Sigmond Uram, igj assecural engemet, Academiában mentekor. Gernjeszeg A 1722 – 4 Aug.

¹ önként kötelezem magamat arra a legszentebb és Istennek tartozó hittel

² őszinte becsülettel és keresztyén hittel

Sorostély, 1722. augusztus 14.

In Nomine Domini!

Istennek kegyes Atyai gondviselése alatt, Teleki József és Adam Edes Fiainkat hozzájuk való édes Atyai Sollicitudonk szerint a' külső Keresztyén országokra bujdosni, peregrinálni és experialni bocsátván, nóha szemeink elől el távoznak, mindaz által hogy Atyai gondviselő szemeink szüntelen rajtok legyenek, adjungaltuk mellé:ek becsületes Iffiu Nemzetes Gyúlai Ferencz Uramat eö Kegyelmet, kinekis pro meliore officii sui functione, pro parte sua¹ adgyuk ezen Instructionkat, meg kívánván szórosson eö Klmétül, hogy Istennek tarto jó Lelki ismerete szerint mindenekben magát ahoz alkalmaztassa observván annak minden Punctumit.

Primo. Mint hogy Fiaink Isten jóvoltából a' Scholából régen ki költenek és magok jöendő dolgokra czélozo jó szándékjokból kívánnak peregrinálni, sem aetássok, sem Characterek azt nem engedi, hogy szóross dependentiát subeallyanak, azért eö Klme observván Fiainknak adott Instructionkat (mellynekis edgyike eö Kegyelmenekis külön ki adattatott) igyekezzék körülöttek szüntelenül való vigyázással lenni Characterekhez illendő becsületeket és respectussokat meg adván, szép intésekkel azoknak effectuatiojokra inteni; ök is vece[!] versa, tartozának eö Klmének competens becsületit és respectussát meg adni, melly ellen ha cselekednenek, eö Klme bennünket tudositani el ne mulassa.

Secundo. Cum debita gratitudine consideralván² eö Klme azt, hogy eö Klme is Fiainknak alkalmatosságával magánakis szép experienciára nyit utat, resolválni kell eö Klmének pro hic et nunc magát jó Lelki ismerettel, hogy Fiainknak suscipialando peregrinatiojoknak kezdetitől főgva mind végéig hűségesen vellek lészen, öket el nem hadgya, vellek edgyütt szenved, és tür mind addig, mig Isten eö sz. Felsége peregrinatiojoknak boldóg végét adván, édes Hazájoknak meg adgya öket, kiket is eö Klme Hazájokban vissza kisir fideliter.

3tio A Fiainknak adott Instructio complectalván magában ölly dolgokatis mellyekre in peregrinationis cursu szorgalmatosan vigyázni kell azért azon Instructiotis eö Klme maga Instructiojának tarcsa lenni.

4to. Circa hocce punctum pro hic et nunc determinatit nem tehetni mivel azt a' peregrinatiojoknak cursussa mutatya meg, hól és mikor kellessék Fiainknak Characterek szerint magokat aperialni, hol és mikor penig magokat subicealván incognite lenni,³ az időhez, az úthoz, az helyekhez, a' szükséghez, és a' dolgoknak circumstantiaihoz képest kell magát alkalmaztatni; mellyre tanicsa meg eö Kegyelmet a' Fiainkal meg edgyező szép hármónia, mindaz által in omni rerum, temporum, locorumque, varietate⁴ eö Klmének Fiainknak becsületekre

¹ hogy feladatát jobban el tudja végezni, az ő részére

² illő hálával meggondolván

³ kilétüket eltitkolván, ismeretlenül maradni

⁴ a legváltozatosabb körülmények, idők, helyek közepette

és securitásokra, véllek ⟨valo⟩ lévő edgyet másokra kelletik szorgalmatosan vigyázni.

5 t o. Reményük hógy Fiaink mint engedelmes Fiakhoz illik, elejekben adott Instructionkat observalni igyekezik, mindazáltal ha vagy edgyik vagy másik közzülök vagy mind ketten ez ellen impingálnának, tartozik eő Klme igaz jó lelki ismérettel bennünket tudositani, és nékünk értésünkre adni.

6 t o. Convictussa, intertentioja, ruházattya eő Klmének Fiainkal edgyütt lészen Fiaink kölcségén exceptis in peregrinatione illis casibus⁵ a' midön Fiainknak character azt hozza magával, hógy eő Klme véllek edgy asztalnál nem lehet, tisztességes habitusban is kell eő Klmének járnai, mindazáltal Fiainknak habitusok között distinctionnak kell lenni, ha mi Collegiumokat eő Klme frequentalni akar, a' közönséges expensából kelletik ki telni.

U l t i m o. Edgy szóval Instructionkon kívül is az idő és az alkalmazosság eő Kegyelmet instrualni főgja, melly szerint hógy ha eő Klme mindenekben Fiaink körül valo kötelességét serényen, hiven és jó lelki ismérettel véghez viszi, Istennek áldását, nékünk is továbbra gratitudonkat bizonyoson várhattya. Dat. Sorostély 14 Augusti 1722.

Enis azért recognoscalván a' Mtsgos Uraknak hozzám mutatott jó akarattyokat hógy engemet méltostattanak édes Gyermekeik mellé adjungalni, és véllek valo peregrinatioira utat nyitni, előmben adott Instructionmat observalni, és a' fellyebb említett két Mtsgos Urfiakra előmben adott Instructionmnak punctumi szerint rájok szüntelen vigyázni, véllek minden casusokban perseveralni, peregrinatiojoknak egész Cursussáig Istennek tarto jó Lelki ismerettel magamat obligalom, mellynek nagyobb bizonyására, énis ezen előmben adott Instructiot, kezem írásával, és szokott pecsétemmel meg erőssitettem. Datum Loco, Die, Annoque; ut supra specificatis.⁶

Gyúlai Ferencz
mpria.

164.

Odera-Frankfurt, 1722. november 24.

Méltóságos Gróff,
nékem nagy jó Uram!

Kötelességemnek ismértem, ez uttal az Méltóságos Urnak tsekély levelem által alázatosan udvarolni, kívánom hógy az Ur Isten az Mlgs Urat szerentsés es örvendetes Innepi és Uj esztendői napokra vigye által egész Mlgs Uri Házával egyben, és azokban mindennémü Kglmeivel szeresse. Nagyon vólt szándékomban hógy az Hazámból való kiin-

⁵ kivéve a vándorlás során azokat az eseteket

⁶ kelt a fent megjelölt helyen, napon, évben

dulásom előtt az Mlgs Urnak Gernyeszegen udvarollying, de minthogy az Anyám Aszszony halála és egyéb bajaim interveniáltak, azonban Pünkost hetiben hirtelen társaságom adatott az utra, kötelességemnek meg nem felelhettem mellyről az Mlgs Urat igen alázatosan követem és kérem hogy ne vegye úgy mintha Tisztemről elfeletkeztem volna. Itt most Magyarokul haton vagyunk, legalább esztendeig itt commorolok, innen az mikor elindulok nem Hálában hanem egyenesen Lejdaban igyekezem menni, akar itt pediglen akar masutt való létemben ha mit fog nékem szegény szolgálának parantsolni az Melgs Ur, örömet igyekezem az Mlgs Ur parantsalottjának alázatosan complacealni.

Az Flgs Prussiai Király az elmúlt héten az itt valo sokadalom meg-nézésire ide jött vala. az Academiai Iffjuság 16. praesentis estve sok fáklyákkal nagy Musica szoval és ide jövedele kedviért nyomtatott versekkel ő Flget megudvarlotta. Ő Flgének az minapiban második Fia lett, az nagyobbik leányat jedzették el az Frisiai árva 13 esztendős Fejedelemmel, kinek az Annját assecuráltak az Belgiumi Ordók hogy mihelyt az Fejedelem eléri az 20. esztendőt, Foederatum Belgium Gubernatorának agnoscállyák.

Az Novellakban (ha az Mlgs Vrnak terhire nem lennének) most ezek az Ujsagok olvastatnak közönségesen:

Az iffju Frantzia Király 25. 8bris megkoronáztatott nagy solemnitassal mellynek nézésire sok Országokból Nagy emberek elmentek vólt.

Angliában az elmúlt hólnapban Parlamentum béallott kivált azért, hogy az mostansag kitudodott nagy Conspiratio kigyomlaltassék, mellyben sok nagy emberek részesek és arestaltattak, egy Ref. Püspökis de Rochester, kinek aruló levelit fogták el és azzalis vádoltatik hogy nagy summa penzt akart által küldeni Praetendens Jacobusnak.

Lengyel Országban régen béallott az Ország Gyülése de semmi jot nem végezhetnek; mert az Lengyel Urak szokások szerint tsak veszekednek, félő rajta hogy elbomlik re infecta.

Az Török készül erőssen kivált az vizen hogy megszálja az jövő nyáron Málta Szigetit, mellyet az elmúlt nyáron kétzeris megprobált.

Az Múszka Tzár gyözedelmesen hadakozik az Caspium tengere mellett mind vizen mind szárazon az Persák királlya mellett, kitis az rebellis Persak kiüztek az országából. Ezekután Istennek oltalmában ajánlván az Mlgs Vrat, egész Uri Házával egyben, maradok -

Az Mélgs Gróff

alázatos köteles szolgálja
Borosnyai Nagy Márton.
mpria

Francofurti ad Oderam.
1722. 24 Nobris

Odera-Frankfurt, 1723. március 22.

Az Isten Ortzájának Angyalától, az Ur-Jesus Cristustól, a vigasztalásnak, és a bekességnek Lelke szállyon a Mlgs Ur életére, egész Uri Házával edgjüt, a mennyei kegyelem szerint kívánom.

Meltóságos Groff!

Nagj alazatosan a Mlgs Ur előtt nem szegjenlem meg vallani eljövetelemkor esett olly hejtelen és illetlen defectusomott, hogj a Mlgs Urat tiszttem s hivatalom szerint meg nem látogathattam, és egj vagj két szoval el nem butsuzhattam a Mlgs Urtól; de biztatt engemet a Mlgs Urnál le tetetett böltesség, mellyel jó rendin által látta a M. Ur, az illyen utra induloknak sok akadályokat; biztatt és bátorit amaz én nyomoruságimnak közepette (midőn a vizek szinten a Lelkemig érnek vala), a Mlgs Urtól, Isten ditsősegét szerető, reám egj szora ki áradot szerelme, es Uri gratiaja, mellyet életem fottáig Istenem után rész szerint köszönök a Mlgs Urnak: ebéli bizodalomból mostan nagj alázatosan a Mlgs Urtól botsanatott várok, és boldog eljöveteleünkről succesusunkról illyen bizonost irhatok a Mlgs Urnak, hogj mi Istennek hálá Tőke Urammal edgjüt minden akadály nélkül Francofurtumba eljöttünk, holottis Tisz. Professor Uraimék jó szivel acceptaltanak az Alumniara, mert mint kegyes emberek, nem tudnak se a személy válogatáshoz, se a politiához, se a nagj akarathoz minden napon szajokból az után hogj ide jöttünk, Isten ditsősegehez és Országához illendő prófesiokot hallottunk, Tartanam nagj nyeresegnek hahogj valami ollyas ujságot irhatnek a Mlgs Urnak, de még eddig senmi ollyas nem esett a mely a Mlgs Ur előtt kedvességre méltó lehetne: Tartanam azt is örömömnék hogj ha a Melgs Urfinak, valami ollyas könyvel kedveskedhetném a mely a Statust Classicust nézi; sött a Mlgs Urnak is ha miben tudok, vagj most, vagj ez után szolgálni, az én vékony értekem szerint az Ur parantsolattyára elnem mulatom, a minthogj (Istennek kegyelmes gondviselesenek oltalmában ajálván a Meltogs Urat egész Uri Házával edgjüt) maradok a Mlgs Urnak

Méltatlan s kissebbik, mindenkori kész
Szolgája.

Wásárhelyi P. Mihály
mpira.

Fráncofurtri ad Oderam
1723 25 Martÿ

Franeker, 1723. október 24.

Fránékera 24 8ris – 723.

Méltóságos Gróff ur!
Jó uram s Pátrónusom!

Lévén Ngodhoz kötelességem is, magamatis akarván a háládatlanoknak rendiből ki törölni, botsátom Ngodhoz ez alázatos Udvarló levelemet; mely ha a Ngod Méltóságos személyét s uri házat örömben s békességben találja, légyen áldott az Urnak Szent neve. 1723ban die 1. Augusti a' Méltóságos Ur szép recommendatioja s Tiszteletes Andala uram engedelme által az Alumniára succedáltam, mellyet én meg nem szőlghatván a Méltóságos urnak, kívánom hogy az a Hatalmas s mindeneken uralkodó nagy Király, ki a M. urnak szép házat gyászszal most bé borította, nem sokára adgyon a szomorú gyász helyében örömet. Tiszteletes Andala uramnak nagy szomorúságára vagyon a M. ur szomorúsága. levelet nem írhatta; mert három Professorokat akarnak most instellálni vagy inaugurálni, s arra készül, hanem én általam a M. urat köszönteti alázatosan, én pedig busításomról 's unalmat szerző írásomról követem a M. urat. s maradok

Nsgod méltatlan

Szolgája
Bikfalvi Sigmund
mpria.

Tiszteletes Nánási András uram mondhat elég ujságot a M. urnak; én azért semmit nem akartam írni, mert másképpen eleget irtam volna.

A borítékon Teleki Sándor kezével: Bethlen Josef Urnak ebben van égj Academiából jött levele.

A 166. levél melléklete

Kedves joakaro Uram

Kigyelmed Franekerabol 24 7bris 1723ban költ nékem irt levelet nagy kedvesen vettem, rolam valo meg emlékezéset igen szépen köszönve ven *knek* Enis dicsősséget tulajdonitok azmi jo Istenünknek hogy kigyelmedet maga gondviselő szárnyai alatt meg marasztván, jora czelozo szent szandekában ennyire elő segillette, és kívánom Isten eő szent Felsége ezutannis szent szandekiban kigyelmedet boldogul elő segilven friss joegességgel bujdosasi után közinkben hozza meg. Elek én is az enyimekkel egjűtt kigyelmed szolgáltyára joegességben, kívánom ez kis levelem talalya kigyelmedetis friss joegességben. Ezzel maradok:

Kigyelmed joakaro baratya

Bethlen Josef
ms

Bethlen Szent Miklos
Ao. 1724. 19. Aprilis

Kivül: Jobaratimat kivalt Jeremias István Uramat ha kigyelmedhez közel leszsz szommal köszönteni ne sajnallya ked, mig eö kigyelmenek irt levelemet venneis eö kigjelme.

Címzés: Humanissimo ac Doctissimo Juveni Sigismundo Bikfalvi Domino et Amico meo Confidentissimo.
Franekeae Frisiorum.

167.

Zürich, 1724. február 8.

Méltóságos Gróff Ur
jó Patronusom!

Hogj Isten kegjelmedet Uri házával edgjüt jó egészségben éltesse szivessen kívánom.

El nem feletkeztem az Gróffnak parantsolattjáról, melj szerent meg parantsolta vala el jöve telemkor, hogj leveleim által a Gróffot tudositánám; mindazáltal akarván másoknak küldött leveleimen experialni mint mennek a Postan, mind eddigis differaltam a Gróffhoz levelemet botsátani, menteke kézhez vagj nem én nem tudom, elég hogj még egjreis vállaszt nem vettem, miolta Tigurumba jöttem, ugj a több itt lévő peregrinus magjarok közül sem vett hazájából levelet edgjis, miolta 26 Septembris Tigurumba érkeztem. Mi Vajna Urammal edgjüt jöttünk Rátisbonaig békével, én ottan erre tértem, mint ment Ökglme azon tul nem tudom. En Tigurumban érkezvén itten tudtam meg hogj Pápai Imre Uram le vitte magával az Enyedi Collegium számára conferáltatott 400 Tallérokot, melljekért valo köszönő levelet én általam vártak és remélletek, de mint hogj oda haza a felől a pénz felől én semmit nem hallottam, itten semmi aránta nem szolhattam; még mais vár kivált Antistes Uram tudositást az arant ha adta kézhez Ökglme vagj nem. Papai Ferentz Uram felől itten oljan reménségben vadnak hogj ha még eddigis haza nem ment Ökglme, Erdelljbe vissza nem mégjen soha; mivel a melj pénz Ökglmere bizatott volt, azt Ökglme a Galliai Regens Cassájába másokkal edgjüt oda vessztette. Az ide valo Magnificus Rector Fia, kiis Angliai Pap és egjszersmind canonicus, ide haza járván az Attja látogatására Octoberben, beszéllette hogj Angliából valo el jöve tele előtt három holnappal Londinumban nem találtatott. Ezt tölthetném; Ez edgjen kívül, a meljet inkább hiszek hogj a Gróffnál ugj teczik magánal maradgjon, mig a dolog mások által is vilagosságra nem jö mivel nem akarnék mások haragjában esni. Semmi ujságunk

nintsen, amivel a Méltóságos Groffnak szollo tsekellj levelemet bé tölthetném; Ez edgjen kívül, a meljet inkább hiszek hogj a Gróffnál Oság lészen: A Galliai Regens sub initium Xbris hirtelen halállal meg holt; volt hire hogj a kis Királljis meg holt volna de abban semmi nintsen. Ennek felette masszor ezen a földön rendszerént olljan Telek szoktanak jární amint beszélík, mint Erdélljben, de most mind Ószön Télen által olljan szép kívántos idők jártak s járnak, mint másszor rend szerént Aprilisben Ugj hogj késő őszszel némelj gjümölts fák a falukon meg virágozván gjümöltsöt termettek melljet Januáriusban megis ereltek. Illjen Januáriusban meg ért szép almákot hoztak a Tigurumi Tanatsnak circa medium mensis egj Othsengen nevű falusi emberek ujj esztendő ajjándekába, a mellj másszor soha nem volt. Vittek ugjan akkor szépen meg ért eperjet is a Tanátsba; amelj meg mostanis bővön taláztatik kivált a Tigurumi hegjek közöl edgjen.

Meg parantsolta vala a Gróff azt is hogj itten valakiknek esmeret ségiben juttatnam; en környöl nézvé, és már résszerent meg is esmer ven az itt valo embereket, kívántam a Gróffot egj Joh. Jacobus Scheuchzerus nevű Medicinae és Matheseos Professornak esmeretsegi ben hozni, kiis igen nagj experientiaju és tudományu ember, és tart Literale commertiumot igen sok fele Nemzetbeli emberekkel, vulgo egesz Helvetia Compendiumának tartatik. Vagjon az Urral Kőles-éri Urammalis commertiuma kiknek Enchiridion Mathematicumatis Kólosvárat ki nyomtattatta. Ez hiriben esméri a Méltóságos Teleki Fami liat és igen nyereseginek tartja a Groffnak szolgálni s leveleireis meg felelni tsak valami materiát adgjon a Gróff a Literale commertiumra.

Ezzel Istennek ajjánlom a Méltóságos Gróffot. Es a mint voltam ugj maradok továbbra is a Groffnak alázatos szolgálja

Dat. Tiguri Helvet.
1724 Die 8 February.

Zágoni Gábor
m.t.k.

A borítékban külön papíron: Ne tulajdonítsa a Gróff parasztsá gomnak, levelemnek tsekellj voltat; hanem résszerént nyavallják miat reszkető kezeimnek; resszerent az alkalmatossagnak, mivel pro majori securitate biztam levelemben említet Medicinae Professora hogj Kőle séri Uramnak szollo levelében includalja, és sokkal nem terhelhettem.

A borítékon Teleki Sándor kezével: Cíbin A 1724–31. Martii Ti gurum – ujj levél.

Drezda, 1724. november 6.

Méltóságos Groff Vr
 nekünk bizodalmas kedves Bátyánk Vrunk!

Hogy az Mlgs Groff Vrhoz kedves Bátyánk Vrunkhoz való alázatos kötelességünket contestálhatnok, egynéhány izben udvaroltunk külön külön az Mlgs Groff Vrnak kedves Bátyánk Vrunknak; azon alázatos kötelességünknek tovább valo continuatiojara mostan is akarván az Mlgs Groff Vrnak kedves Bátyánk Úrunknak ez alázatos írásunk által udvarolni, kívánnjuk hogy az Mlgs Groff Vrat kedves Bátyánk Vrunkat gyászos Groffi údvarával edgyütt találhassa kívánatos friss jo egész-ségbe; minémű ujságokrol lehetne az Méltóságos Groff Vrnak kedves Bátyánk Úrunknak irni, azokat édes Szüleinknek meg irván, és edgjszerszmind remélvén az Kegyelmetek most Kolosvárrá edgjüvé valo gyűléseket, és ez szerint kedves Bátyánk Úrunkal valo communicaltásokat azért azoknak le írásával nem akartuk mostani alázatoson udvarlando írásunkat augealni, és nagyobb volta miatt olvasását is unalmassá tenni; hanem ez alkalmatossággal is Kedves Bátyánk Vrunk igaz Attyafiságában s Vri emlékezetiben kívántuk alázatos személyűnket juttatni; Ez mellett meg értvén az Máramarosi némelly helyekben lévő paraszt helyek Taxájának kedves Bátyánk Úrunkra valo deveniálását, ez iránt is alázatoson kívántuk az Mlgs Groff Vrat kedves Bátyánk Úrunkat kérni; hogy mellettünk lévő betsületes Iffjiú Nemzetes Gyulai Ferentz Úram édes Annyának lévén Szigeten két taxás Ház helye, mellyeknek (mivel nem nagyok) esztendőnként valo Taxájok is nem sokra mégjen, méltotassék kedves Bátyánk Vrunk ez iránt az maga igaz attyafiságos Szeretetét s grátiáját hozzánk mutatni, és azon két Ház helyeknek vagy ha mindeniknek nem lehetne bár csak az edgyiknek meg nemesittetését meg engedni, hogy az mikor annak idejében Bécsben menendőnk, és alkalmatossága adatodnék eő kegjelmének réá, nemesithetné meg; melly Attyafiságos szeretetét és grátiáját mi is az Mlgs Groff Vrnak kedves Bátyánk Vrunknak alázatosan meg köszönni, és attyafiságos kötelességünk szerint totis viribus meg szolgálni igjekezzük, és az mit kedves Bátyánk urunk Gyulai Uramnak fog. érette parancsolni, eő kglme is annak tehettsége szerint valo bé töltésére magát alázatosan igiri, mostan pedig maga is kedves Bátyánk Úrunknak alázatosan udvarol; ez iránt valo bátorságos busításunkrol mindazáltal az Mlgs Groff Úrat kedves Bátyánk Úrunkat alázatosan követvén, maradunk álhatatosan

Az Mlgs Groff Urnak
 kedves Bátyánk Úrunknak

alázatos Szolgai, engedelmes igaz Attyafiai, Eöttsei
 Teleki Joseff
 mpria.

Teleki Ádám mpra.

Dresdae 6 9bris, 1724.

Drezda, 1724. november 6.

Méltóságos Gróf Ur!

nékem érdemem felett valo nagy jo Uram 's igaz Patronusom.

Hogy Isten a' Méltóságos Gróf Urat számos esztendőig éltetvén, tellyes jó egészséggel és kívánatos áldásokkal meg örvendeztesse alázatoson kívánom.

A Méltóságos Gróf Urhoz viseltető szóross és alázatos kötelességemet, hogy mind ez ideig edgyügyü és alázatos írásom által meg nem bizonyítottam, oka a' Méltóságos Gróf Ur Uri Méltósága, és az én arra nézve valo nagy méltatlanságom, 's azt követő båtortalanságom; hogy penig ez előszer alázatosan udvarlando 's instalando edgyügyü írsombanis a' Méltóságos Gróf Urat busítani és terhelni merészlem, arrul a' Mltgos Gróf Urat nagy alázatossággal követem. Tudván hogy a' Máramarosi némelly helyekben lévő taxás helyeket a' Méltóságos Gróf Ur jure haereditario birja, mellyeket hogy a' Possessorok meg nemesítettessenek csak egyedül a' Méltóságos Gróf Ur Uri gratiajátul és engedelmitül függ; Edes Anyám Aszszonnakis lévén Szigeten két taxás ház helye, nagy alázatossággal kérem a' Méltóságos Gróf Urat, bár csak az edgyik iránt mutassa Uri gratiáját hozzám és méltoztassék meg engedni, hogy a' mikor jó Istenem a' Méltóságos Urfiakot Bétsben le viszi és ha nekem módot 's tehetséget mutatánd, a Méltóságos Gróf Ur gratiájából nemesítettessen meg; én is jó Istenemet, hogy a' Mltgos Gróf Urra, és egész Grófi Udvarára, mindennémü áldásit szállicsa, alázatos könyörgésemmel és szivbéli esedezésemmel kérni meg nem szünöm, és a' Méltóságos Gróf Urnak alázatosan meg köszönvén, érette valo szóross kötelességemnek hűséges követésére tellyes tehetségembül igyekezem, álhatatosan maradván

A Méltóságos Gróf Urnak

igaz alázatos méltatlan szolgálja
Gyulai Ferencz
mpria.

Dresdae 6. 9bris
1724.

Odera-Frankfurt, 1727. április 7.

Gyönyörködjek az Űr Isten a' Mgs Gróff Űr életében, és Virágzó Mgos Űri Házának sok számú esztendőig való meg tartásában, Tiszta szível, alázatosan kívánom!

Eleitől fogván való szoross kötelességemet tudván a' Mgos Gróff Úrhoz, tisztemnek tartottam leg elsöbenis, tsekély irásom által a' Mgos Gróff Úrnak udvarolni; annak utánna pedig a' Mgs Urat útozásom, és itt való állapotom felöl tudósítani. Minekutánna az Isteni kegyelem a' Mgos Familia által számomra ki munkálódta volna az én Academica promotiomat, annakutánna egész útozásomban nem vólt semmi impedimentumom Isten kegyelméből; noha télben esett útozásom; mindazon által engemet megörzött az én Istenem mind eddig, minden változástól, reménlem tellyes bizodalommal, hogy az én Istenemnek kegyelme ez után sem távozik el tőlem. Francofurtumba érkezvén, acceptaltak mindjárást a' Professorok, mint hogy immár régen vártanakis. Igen sok kárt vallottam az Erdélyben esett hosszas mülatozásom miatt, mert hét egész hólnapi Alumniamat, a' melly téssen 50- ide való Tallért el vonák tőlem, és az Úr Inczédi Jósef Uram, s' T. Szigethi István Uram, az előttem itt lévő Alunusnak, [!] úgy mint T. Vásárhellyi Péter Uramnak adatták; holott pedig, ha T. Szigeti István Uram egy kis excusatoria levelet irt volna ide fel, énnékem mindjárt kiadták volna, a' mint hogy számomrais tartották vólt azt a' pénzt, mivel az ide való Curator Duhram Uram nem difficilis ember, s' tudjákis immár itt azt, hogy a' Magyarok nehezen jöhetnek fel ide, és ő nékiek kedveznek a' várakozásnak dólglában.

Mostanis alázatosan követem a' Mgos Gróff Urat, hogy elindulásom előtt, maga Mgs Uri Házánál nem udvarolhattam a' Mgos Urnak. tudhattja maga a' Mgs Gróff Úr, melly nagy Confusioban lettem légyen, szerentsétlenül rajtam esett Casusom miatt, szintén el tántorodó promotiomnak dólgaért. olly bóldogtalanúl vólt minden dólgom, hogy én tartozó kötelességemnek, mind el késődésem, mind lovamnak nem léte; mind pedig egyéb tehetetlenségim miatt, nem felelhettem meg. mellyet a' Mgos Gróff Úr, midőn bóltességének rámájához alkalmaztat, nékem ne vitio vertallyon; ha az Úr Isten életemnek kedvez alázatos kötelességgel kívánom a' Mgs Gróff Úr eleitől fogva tapasztalható képen hozzám nyújtott kegyes gratiáját, énis tellyes életemben meg hálálni.

Alázatosan recommendalom magamat a' Mgos Gróff Úrnak tovább való kegyes Uri gratiájában és egyszersmind emlékeztetem a' Mgos Gróff Urat arrais, hogy az el mult ősszel Kolosvárt létiben én számomra ígért és rendelt vólt a' Mgs Gróff Úr egy hordó Czelnai bort, de kezemhez nem vehettem vala; énnékem ígírte elővetelemkor a' Mgs Úr Teleki Pál Uram, hogy ha accedal ez iránt való kegyes gratiaja hozzám a' Mgs Gróff Úrnak, tehát a' Mgs Úr Teleki Pál Uram számomra ki kortsomároltatja, és énnékem az árrát fel küldi: Ne vonnya meg tőlem a' Mgs Úr ezt a' gratiáját, hanem közöllye velem kegyes Patrociniumat, hadd légyen énnékemis sok argumentumom a' Mgs Gróff Úrhoz, és a' Mgs Gróff Úrnak Mgs Uri Házához tellyes életemben lejendő háládatosságra; de tudom hogy az Ur Istenis nem lészen feledékeny az ilyen kegyessége felöl a' Mgs Gróff Úrnak, mellyel eleitől fogva munkálodta sőt mais munkálodja, az ő Fge Házának szégyen Nemzetünk hasznára tzélozó elé menetelinek dólgát.

A' Mgos Gróff Úrfiaknak alázatos kötelességemnek ajánlása után, kívánok hosszú életet, és a' tudományban s' kegyességben naponként

való öregbülést. Ha sok pénzem és jó alkalmatosságom volna, innen lehetne igen jó Juridicus könyveket szerezni a' Mgs Urfiak számára: mellyek az Urfiaknak jövődjére igen megis fognának kívántatni.

Ezzel az Úr Istennek kegyelmes óltalmában ajánlom a' Mgos Gróff Úr életét, és maradok a' Mgos Gróff Urnak

alázatos szolgája
Husztí András
mpr.

Francofurti ad Oderam
1727- 7.ma Apr.

171.

Utrecht, 1727. október 22.

Vltrajecti ad Rhenum.
1727. Die 22. 8bris.

Szeresse az Ur Isten a Méltóságos Vrat, 's a Méltgos Urnak Uri Házát minden jó áldásokkal szívesen kívánom.

Méltgos jó Uram s Pátronusom!

Mint hogj a Méltgos Ur több Isten ditsősségének terjedésére igjekező Ifjak között én hozzám is sok szép kegyességeit mutatta, tartattam kötelességemnek ez idegen helyen lévén, ezen tsekély Levelem által a Méltgos Urnak udvarlani; En Isten kegyelméből szegény Hazánkbol terhes utamnak indulvan 22, Aprilis: minden kár nélkül Isteni gondviselés által ultima Maji Trájectumban érkeztem; akarván magamat szabni költségemhez, innen örömet vagj Franequerában vagj peniglen Groningában által mentem volna, hogj ha beneficiumat obtinealhattam volna, de mivel Magjarok mind akét helyen felesen voltak, kés kéte-len itt meg kellett maradnam, melyhez-képest itt valo maradásom hogj sokáig terjedhessen abban semmi reménségem nintsen, mivel a hely felettéb költséges. Semmi ollyas Ujságokkal a Méltgos Urnak ez uttal talám nem kedveskedhetem, a mellyek t.i. a Méltgos Urnak eddig meg nem mentenek volna, a mellyeket azért a Méltgos Urnak irhatok ezek: 1. Az Angliai Király akarván menni Hannoviában a maga jóságának revisiojára, midön szinte közelgetne Hannoviához 23, Iunÿ estve inspe-rate meg holt, kinek helyében a Fia succedalt. 2. Franequeraban a Magjarak régi jó Attya s Patronussa Tiszt. Andala Uram más fél hétig tarto betegsége után 12, Septembris meg holt, és 22. Septembris el tem-tettetett, ki succedallyon helyében bizonyos benne még nem vagjok. 3. A Frisiai Fejedelem kiis eddig Franequeraban tanult, 16 Septembris tanulni ide jött, igen jeles gjerme, amint mondgják 15. vagj 16. esz-tendőben most fordul, gjászollya az Angliai Királyt, a házakért a mely-

lyekben lakik esztendőnként fizet két két ezer forintokat, amint hallattam három esztendeig itt fog tanulni. 4. Egj Magyar Országi Ecclesia Historia jött nap világra, mellyetis jó szível a Méltgos Urnak vinnék de egj hely melyre egjenesen (réá) kelletik mennem impiedial. 5. Volt egj hires Lámpé nevű Professorunk a Theologiában, aki ezen mostan említett Historiát rendben szedte és ki nyomtattatta, kinek 4. Mensis Iunij Brémában holtig való Professorságra, s egjszers mind Papságra hivatállya adatván: 12 Iunij magát resolválá a Brémaiaknak, és Iuliusban innen el méne; ennek helyében hozták egj Lejdai Professornak a Fiát Tiszt. Honert Uramat; kiis 20 8bris in Domo Academica praesentibus multis Viris Doctis jelesen Perorala.¹ 6. Amstélodámban Septembernek közepe felé a Hideglelés, és a Vér a lakosokra esvén, rajtok mind eddig annyira grassált, hogj némely héten (igazat mondok) meg volt 3000. beteg, némely héten peniglen hat ezeris meg volt, és sokon benne megis holtanak, de már Isten kegjelméből meg szűnni kezdett, mi causaletta légjen benne ezen betegséget Isten tudgja, ki egjet ki mást mond, többire ezt adgják okúl. hogj egj Canalisban lévő viz, amelyből Sert szoktanak főzni, a nagj melegben meg veszett, mellyet senkiis észre nem vévén: a szokás szerint belölle sert főztenek, s abbol esett volna réájok; az ugjan bizonyos dolog hogj itt a Nyáran igen nagj szárazság volt, amint observaltam 6. hetek alatt semmi eső nem volt, mely miá sok helyeken, kivált ahol tsak eső vízzel élnek, viz dolgából meg szűkültenek; hallattam hogj Amstelodámban egj ejtel viz két stiferen el ment. Isten a Méltóságos Urat Uri Házával egjütt oltalmazza minden szomorú változások ellen, maraszsa meg az Ur Isten szegény Hazánk-nak hasznára és aző Felsége Házának gjamolgatására; kiis hogj örömmel és áldással Uri Házával egjütt be töltse a Méltgos Urat tiszta szivből kívánom.

A Méltóságos Urnak

egész kötelelességgel való hiv szolgája
Leczfalvi Josef.
mp.

P. S. Igen szépen követem a Meltgos Urat a Levélnek kitsin voltáról mert nem a Pappirosnak szűk volta, hanem azért való expensa impiedialt.

Kivül Teleki Sándor kezével: Leczfalvi Josef Vram levele de. dato Ultrajecti ad Rhenum A 1727 – 22 – 8bris

¹ október 20-án az Akadémia épületében sok tudós ember jelenlétében jeles előadást tartott

Odera-Frankfurt, 1727. december 6.

Az Úr Isten eo Szent Felsege a' Méltóságos Gróff Urat az hanyatló esztendő után, örvendetes, Uj Esztendőnek fel derülésével áldja és szeresse, egész Mgos Uri Házával egyetemben, szívesen kívánom.

Azon kötelességemből, mellyel a' Méltóságos Gróff Úrhoz tartozom, vettem magamnak ez alkalmatossággal annyi bátorságot, hogy ezen tsekély irásom által a' Mgos Gróff Úrnak udvarolhassak; mellyis hogj a' Mgos Gróff Urat, hozzátartozó Mgos Uri Házával egyetemben, az Ujj esztendőnek mindennemű áldásokkal tündöklő örvendetes Constellatiojában talallya, tiszta szível kívánom!

A' dölgeknek természetit külső példák által tanító Hieroglyphicusok, az egymás után következendő Esztendöket, és az esztendökben esett dölgeket, egy maga farkát szájával el nyelő kigyónak symbolumában rajzolták le régenten. Mellyel ezt akarták jelenteni, hogy az egymás után folyó idők, és az időkben esett dölgek, nem mulnak el: nem vesznek el; hanem a' melly kútffből eredtenek, származtanak, oda vissza térnek, és viszontagsággal-való vissza térésekkel, mind magokat; mind pedig magok kútfejeket mint egy meg ujtyák. Nem leszen talám helytelen és kedvetlen dolog, hogy ha énis (ki ezen maga kútfejére siető 1727-dik esztendőnek kezdetiben, jó Istenem segedelme által, áldással jöttem ki, a' Mgos Familia kegyes szárnyai alól) az esztendőnek revolutiojával, az en Istenemhez halá adással; a' Mgos Familiához, nevezetesen pedig a' Mgos Gróff Urhoz (kinek kegyessége és Uri gratiája által Isten eo Szent Felsege mostani, és eddig való promotiomat munkálódtatta) amaz hathatós áldással; mellyet az Isten maga adott a' Mosesnek szájában Num. VI: 23, 24, 25, 26. téritem meg, mindennemű lelki és testi jó kívánságoknak illatjával buzgólkodó elmém gondolatait: Hogy ekképpen, az a' kegyes jó tétemény, mellyet a' Mgos Gróff Úr, az én promotiomra közlött velem, az uj esztendőnek revolutiojával, kettős mértékkel szállyon vissza a' Mgos Gróff Urra mennyből, a' minden áldásoknak Kútfejétől, az Úr Istentől. Mellyen, azokkal egjütt, a' kik a' Mgos Gróff Úrhoz, akarminémű conditioval kötelesek, énis a' Mgos Gróff Urnak leg kisebbik szőlőgája, tellyes szível örvendezhessek.

Nyeréségemnek tartanám, hogy ha a' Mgos Gróff Úrnak valami emlékezetre méltó ujságoknak irásával kedveskedhetném; de mostanság itt sem nem esett; sem nem hallatott semmi nevezetes dolog; hanem a' Philosophiae Professorok kezdettenek halni: Andala Uram Franequeraban, és Vesenfeld Uram itt Francofurtumban meg hóltanak. A' Trajectumi Theologiae Professor, Alphen Uram pedig, a' jövő Martiusban Magyar Biblia nyomtatásához kezdet, mellynek végbenvitelére Szathmári Uramot, a' betű metsző Deákotis, ki egjszersmind nyomtatniis jól tud, Trajectumban marasztotta. Curiositatis Causa irhatnék holmi observatiokat az itt való Brandeburgus nagj Katonákról; de mint-hogj az ilyen dolog Scrupulust szokott movealni, jobbnak itiltem el mulatni. Ezt az egjet teszem fel tsak, hogj az itt való Királynak 82. gjalog Regimentiben vagjon száz ezer, és huszon kilentz ezer katonája.

ezezen kívül 40. Regiment Lovassa. Ezek felett három batalion Go-
liátja. Kikről a' Császár eo Fgenek egj Officialis Katonaja ilyen Pas-
quilust irt:

Corpore tam magnos quaeris FRIderice Gigantes,
Cum Jove Tu bellum forte movere voles?
Nil facient nobis magnorum bella Gigantum,
Hos ferient justī fulmina sola Jovis.
Nosces quid valeant empto tua facta Gigantes
Quando sub Encelado monte sepultus eris.
Magnamime magnos homines contemnito miles!
Parvi animi magno corpore saepe manent.¹

Nem lévén több semmi nevezetes ujságom, magamat recommenda-
lom a' Mgos Gróff Ur Uri gratiajában, kérvén igen alázatosan a' Mgos
Gróff Urat, hogy eleitől fogván hozzám tapasztalható képen meg mú-
tatott kegjes affectiojából engemet továbbra is a' Mgos Gróff Ur ne fe-
lejtse, és ne hadjon ki. El jövőtelem előtt tett volt a' Mgos Gróff Ur
énnékem igiretet egy hordó bor iránt; de mint hogj véletlenül az a'
Cusus esett volt Bartsai János Urfin, szégjenletemben éppen semmi dől-
gaimat (nem) hogj tudtam folytatni, annyira confundalódtam volt.
Erre emlékeztetném alázatosan mostanis a' Mgos Urat, hogj ekképen
a' Mgos Gróff Ur sok rendben meg tapasztalt kegjes gratiajaért, ma-
radhassak én is álhatatosan

[A] Mgos Gróff Urnak alázatos szolgája

Husztī András
mpr.

Francofurti ad Oderam 1727. 6. Xbris.

173.

Franeke, 1728. július 10.

Méltóságos Gróf Ur!
nékem érdemem felett való Jó Uram s kegyes Patronusom!

Túdnám a' magam kötelességemet, mellyel a' Méltóságos Urnak
tartoznám; de két nagy terhes okok attól engemet el vonnak. egyik
az, hogy más szoros szolgálatyában élek, másik az. hogy alkalmatos-

¹ Mit keresel, Frigyes, itt a gigászok nagy seregével,
Hát Jupiterrel akarsz megmérközni talán?
Am a gigászok harci zajával mit se törődünk,
Villámmal veri szét mind az igaz Jupiter.
Majd megládd mire mégy a gigászok nagy tömegével,
Majd, ha magába temet Enceladusszal a hegy.
Nagydarab embertől sose rettenj vissza, vitézem,
Többnyire teste erős, benne a lelke silány.

ságnak miolta itten nyomorgok ritkán vólt, söt: egyszer sem esett hogy Erdelyi T. Atyafiak innen utaztanak vólna alá, mindazonáltal: én Tavaly a' Méltóságos Urnakis levelem által (T. Professor Udvarhely Mihály Uram Vejének Debreczenben intitulván, onnan Erdélyben) udvarlottam; de nem tudom menté meg vagy nem, mivel semmit mind ez ideiglenis iránta nem értettem, azért – Méltóságos Gróf Ur! ha el tévelyedet, ne az én negligentiamnak tulajdonitsa a' Mélt. Ur. hanem a sok kézről kezeze való által kelésnek. Semmi ujsággal nem tudok a' Méltóságos Urnak kedveskedni, mindenfelé a nagy csendes békeség lakja (avagy csak és tudomra) az Országokat, hanem az én újságomat irhatom a' Méltóságos Urnak; hogy az én terhes es sokszori keserves szolgálatomnak Istenem jóvóltábúl vége el közelget, varomis meg mondhatatlankeppen, mivel a' botaniat ad votum itten meg nem tanulhatom: azért Hollandiában kelletik érette mennem s mihelt ki telik Esztendőm és meg fizethetek, menten oda menek. de felette meg ijedtem, mivel nagyon meg szűkültem s magam tehetségétül meg nem fizethetek a Mesteremnek s addig itten kelletik szenvednem, Én, a Ngtok Uri s szokot gratiajára s alamisnalkodására erősen réa szorúltam s ha csak Ngtok Isten után nem consolál nem tudom mire jut ügyem. Méltóságos Gróf Teleki Pál és Ádám Uraiméknakis adatván egy kis alkalmatóságom udvarlottam, és azon Meltos. Uri Hazis hozzám való megtatlan Szolgájához mutatta s igrte gratiáát, igirem arra magamat, Jó Istenem Hazámban meg vivén a' Mélt. Uraknak Singularis devotioval meg hálálni velem tett s tejendő gratiájokat bizony el nem mulatom. Méltos. Gróf Teleki Ádám Uram nékem accedalandó Uri gratiájokat a' Melt. Uraknak jó alkalmatóság által kezemben parantsollya szolgáltatni, kívánnám ha a Méltos. Urnak valami parancsolattyát vehetném, még a' Spanyol Viasz iránt nem boldogulhattam, holott nem a Chymian tractaltatik; de Istenem velem lévén Hollandiában valami úton modon lehet de meg tanulom, ugy a' nád méz dőlgátis a' mi illeti, ezt sem felejtettem el, itten vagyon Harlinga mellettünk s otis clarificallyák; de azén szolgálatom azt eddig nem engedte hogy experialhassam, időm lévén réa igyekezem szemlelni a Circumstantiakat, külömben recens Authorra tettem szert, az mellyben a' Methodusa le van írva, ha szemmemmel lathatom még többet téssen mintha tizszer való formáját írva adnák kezemben. in ruderibus hozzák azt tudom Indiakról, és itten lixiviallyák s Clarificallyák. iterato kérem a' Méltos. Urat, hogyha több olly specialis observantiai léznek vagy vadnak aminthogy vadnakis, ne terhellessék a Méltóságos Ur megtatlan Szolgájának parancsolván tudtára adni, és ha magam irántok boldogulhatok a' Méltos. Urnak is tulajdona léssen ha kívántatik valamit ollyat tanulhatok mellyel szolgálhatok a' Méltos. Urnak s Uri Házának. Méltóságos Gróf Ur! minek előtte le vinne Isten engemet addig még Udvarlok a' Mélt. Urnak, s kívánnám aztis ha parantsolna vagy a' Mélt. Ur. vagy Méltos. Grófné Aszszonyom, hadd szolgálnék le menetelemmel a' Méltos. Uraknak. T. Zilahi Pál Uram kezemben szolgáltatná parantsolattyát a' Méltóságos Urnak. Isten engedgye alázatos levelem a Méltóságos Urat Szép Uri Házával friss jó egésegben talállya. Írásimban esett vétkeimről alázatosan követem a' Méltos. Urat, mivel egy hétig irtam, időm az írásra igen szűk vólt.

Maradván
A Méltóságos Gróf Urnak

alázatosággal való
bujdosó Szolgája
Pókai Bénéámin
mpira.

Dat. Franequer Frisior.
1728. 10 Julý.

174.

Odera-Frankfurt, 1728. december 14.

Méltóságos Gróf Úr,
érdemem felett való kegyes Patronusom!

Allandó parantsolattja az itt való Felséges Királynak, hogy a' Francofurtumi Universitásban tanuló Alumnus Magyar Deakoknak idejek, az Alumnian eltelvén, egy egy Dissertationnak írása által, mutassák meg mind itt, mind pedig az Hazában, tanulásbeli profectusokat.

Ezen Kegyelmes és Felséges Királynak beneficiumával élvén én is, tartoztam azon parantsoltnak engedelmeskedni, és gyenge tehetségemhez képest egy kisded Dissertatiotskát írni.

Minthogy pedig nem magunk erőnk által, hanem a' Mgs és kegyes Patronus Uraink segedelme, s Uri gratiaja által nyerünk magunknak Academiaakra való promotiot; háládatosságunkhoz illendő dolog, hogy tsekélly munkáinkat, Méltóságos jó Urainknak s kegyes Patronusainknak, nem tsak béműtassuk, hanem egyszersmind alázatosan is dedicalljuk.

Lévén azért a' Mgos Gróf Úr kegyessége s Uri gratiaja, mind tsekélly személyemnek, mind ide fel való tanulás béli profectusomnak kegyes Promotora, Patronusa, Authora. A' Mgos Gróf Urhoz tartozó háládatosságomnak meg mutatására, tsekélly, rövid, és igen egjügjű Theologica Dissertatiomat, dicaltam, dedicaltam, és leküldöttem a' Mgos Gróff Urnak. melyet ha a' Mgos Gróff Úr, méltóztatik el olvasni, egy Theologica materiát jegjezhet meg a' Mgs Gróff Úr, maga lelkének javára, s másoknak oktattatására. En pedig Isten előtt, az Angjalog előtt, és az emberek előtt, alázatos kötelességemnek esmérem mindenkoron hirdetni a' Mgos Gróff Úr kegyes és Uri gratiaját, eleitől fogva hozzám érdemem felett nyújtot jóvóltát, és jó téteményit, melyért mind a' Mgs Familiához, mind pedig nevezetesen a' Méltóságos Gróff Urhoz, mig tetszik az Isteni Szent Felségnek életemet meg tartani e' mulandó világban, háládatosnak és kötelesnek esmérem magamat.

Az el mult héten érkezvén fel Enyedről Kováts Mihály Uram. mondja ő Kglme, hogy a' Mgos Gróff Ur Tiszt. Vajna Uram által izente ő Kglmének hogj énnékem mondja meg, hogj neheztel reám a' Mgs Ur, mivel hogj kötelességem szerént, fel jövetelemnek alkalmatosságával nem Udvaroltam a' Mgos Gróff Urnak.

Úgy vagjon hogy vétkeztem ez iránt a' Mgos Gróff Ur ellen jó és kegyes Patronusom ellen; de bizony nem szánt szándékból tselekedtem. Confusus voltam. Még lovam sem volt a' mellyel járhattam volna, nemis vehettem, mert nem volt pénzem egész addig a' napig mig fel kellett indulnom. Sokatis késtem oda haza a' várakozás miatt, úgy hogy ide, fel 92. forintot vesztettem el az Alumniámból késedelmességem miatt. bizony búsultam rajta sokat, és mostis bánom hogy fogjatkozást szenvedtem ezen kötelességem iránt;

Igen igen szépen, és nagy alázatosan követem és kérem a' Mgos Gróff Urat, ne tulajdonítsa háládatlanságomnak ezt a' dólgot a' Mgos Gróff. Hiszem sokkal felyül haladja a' Mgos Ur kegyessége, Uri gratiaja az én tehetetlenségemet, és fog'atkozásomat. melyre nézve meg engedheti a' Mgos Gróff Ur, ezt az egj vétkeemet,

Ha Isten eo Fge segedelme velem leszen, minden órán absolválom a' Jurisprudentiatis, még pedig derekason, és ex fundamento. énis meg szolgálom a' Mgos Ur hozzám eleitől fogva mutatott kegyes Uri gratiáját. Mert meg tanitom a' kis Laios Urfit reája, ha fel nő, és addig jól tanul. Ennyire mentem benne:

1. A Philosophica es Juridica historiat, usque ad nostra tempora, ab origine mundi. hallottam s le irtam.
2. Logica Juridicat.
3. Moralis Philosophiat.
4. Jus Naturae et Gentium.
5. Jus Civile Romani Imperii secundum Institutiones Iustiniani Imperatoris.
6. Jus Civile – secundum Ordinem Pandectarum et Codicis repetitae praelectionis.¹

Tsak hamar meg halgatom a' Politicat. és Jus Feudalétis. igen Tudós Professortól Heineccius Uramtól. kit Tiszt. Vaina Uram jól esmer.

Tsak hogy igen gjenge tehetségem vagjon a' subsistentiara. Ajánlom azért magamat a' Mgos Gróff Ur kegyes gratiajába. és az ó esztendőnek el folyása után, örvendetes s boldog uj esztendőt kívánván a' Mgos Gróff Urnak, maradok

A' Mgos Gróff Urnak

alázatos szolgája
Husztí András.
mpr.

Francof. ad Viadr.

14. Xbris 1728.

¹ A filozófia- és jogtörténet, egészen a mi korunkig, a világ kezdetétől

² Jogfilozófiát

³ Erkölcshilozófiát

⁴ Természet- és nemzetközi jogot

⁵ A Római Birodalom polgárjogát Justinianus császár Institúciói alapján

⁶ Polgárjogot a Pandekták és az ismételten felolvasott Kódex alapján

Halle, 1732. április 8.

Méltóságos Gróf Ur!
jó Uram 's nagy Patronusom!

Hogy ezen alázatosan udvarlando csekély irásommal bátorkodom alkalmatlankodni, ókozza az Angliai Paticarius Barrett Uram levele, melyet is tegnap vévén sine mora kívántam Mltgos Gróf Uramnak le küldeni, és azon alkalmatossággal ilyen ide fel valo recensebb occurrentiakkal udvarolni. A Felsiges Prussiai Király nagyobb Fia edgy Küstrin nevü Várban valo hoszszas árestoma után, a' múlt holnapban a' Lotharingiai Hertzeg Berlinben valo léte alkalmatosságával Berlinben jüvén, az hól a' Béveri Hertzegis (a' kinek nagyobb Fia harmad iven a Felsiges Prussiai Király harmadik Léányát el jedzette) egész udvarával jelen lévén, ezen Hertzeg nagyobbik Léányát az említett Király nagyobbik Fia el jedzette, mellynek alkalmatosságával a' Királynakis igen jó kedve lévén annyit talált a' jó Magyar-borbul innya hógy a' Köszvény esmét meg környékezte volt a' kezit, mint harmad iven a' Lengyel Király Campamenttye alkalmatosságával, ez említett Király Fia penig a' Királytul Berlinben minden sessioban Praesessé tétettetvén már ótt mulat többet és ad summum omnium contentum accommodallya¹ magát.

Ugyan a' Fels. Király a' Lotharingiai Hertzeget igen kedvesen látván némely szép Regimenteket 's a' Cadeteketis meg mustráltatta előtte, és négy Unter-officért 's két Cadetet ajándékozott, kiketis az Hertzeg mingyárt Ober-officérekké tett; a' Fels. Császár penig hét igen szép Néápolisi lovakat küldött a' Királynak; az Hertzeg onnan három héti ótt valo mulatása után vette úttját Bécs felé Francofurtumra 's onnan Braszlora, és azt írják a' közönsiges Novellákban hógy a' Flgs Császár Supremus Regensé akarná az Hertzeget Magyar-Országon tenni, és ugy Magyar-Országon láknék többet.

A Prussiai Király Commisariusokat küldött a' Saltzburgumban inquietalt Protestánsokhoz hógy ha Prussiában akarnak menni mind recipiállyá eöket és sokféle szabadságu Pátenst küldvén hozzájuk, a' ferfiaknak napjára 15 krajtzárt az Aszszonyoknak és Léányoknak tizenkettöd felet, 's a' gyermekeknek penig nyolczad felet rendelt, a' mig Prussiában helyben jutnak. A' Felsiges Lengyel Király móst Lengyel-Országban lévén ótt szintén olyan Pompás nagy Campementet akar producálni, mint harmad iven tartott Saxoniában, mellyhez hasonlot még eddig edgy Potentator sem producalt, mellyet miis mind végig néztünk.

A Francia Királyné 23ta Martý esmét meg szaporította a' Királyi Házat edgy Léánnyal, már négy Léánya és két Fia vagyon. Ezeknek meg irásával valo alkalmatlankodásomrul igen alázatosan követvén Mltgos Gróf Uramat álhatarosan maradok

¹ mindenki legnagyobb meglegedésére viselkedik

A' Mltgos Gróf Urnak

nagy Patronusomnak
igaz kötelességü alazatos szolgája
V. Gyulai Ferencz
mpria

Hala 8. Aprilis – 732

176.

Kolozsvár, 1733. május 20.

Méltóságos Gróf Ur,
érdemem felett való nagy jó Uram, 's Fautorom!

En, Isten kegyelmes segedelméből, 's a' Mélt. Gróf Ur kegyes assistentiája által ide Kolosvárra békével elérkezém, Doctor Enyedi István Uramatis egész Házával egyetemben kívántt állapotban találván. A' Mélt. Gróf Ur bölts tanátsa szerint T. T. Tsepregi és Verestói Uraimékkal az említett dolog aránt serio conferáltam, kikis szívesen ígérik, hogy, ha-miben Capaxok lehetnek, örömet assistálnak: A z U R g o n d o t v i s e l !

A' Mélt. Gróf Ur érdemetlen személyemhez mutatott keresztyéni nagy indulatja, igaz Uri Generositássa, a' szivemet épen által járta; úgy-annyira, hogy avagy tsak ezértis kötelesnek lenni esmérem magamat arra, h. az Ur Méltóságos Házának tölem kitelhető tisztességes dolgokban Istentől adatott és adatandó minden erőmmel szolgáljak: mellyhez képest nagy nyereségemnek és örömemnek fogom tartani az URban, ha a' Mélt. Gróf Ur énnékem alkalmatosságot fog mutatni arra, hogy a' Mélt. Gróf Urhoz és Mélt. Uri Házához való igaz keresztyéni indulatomat tselekedettel és valósággal megmútathassam. En Isten kglme által sokkal nagyobb nyereségemnek tartom, ha igaz Hitből a' Szentek közzül a' leges-leg-kissebbiknek szolgáltatók, mintsem ha igaz Hit nélkül száz esztendeig Frantzia király volnék.

Caeterum ajánlván magamat a' Mélt. Gróf Urnak nyilván megtapasztaltt Uri gratiájában, maradok

a' Mélt. Gróf Urnak

mindenkori alázatos szolgája
Maros-Vásárhelyi Baba Ferentz.
mtk.

Kolosvár.
1733. 20. Maji.

A 176. levél 1. melléklete

Közönséges V É G E M Isten' Kegyelme által ez.

Hogy mind az Isten' Házának, mind Nemzetemnek és Hazámnak, mind pedig Fels. Királyomnak mennél többet használhatok, annyit használjak.

Kiváltképen-való V É G E I m pedig ezek.

1. Hogy a' Magyar Ekklesiában leg-szükségesebb könyveknek nyomtatattása Hálában olyan talpra álljon, hogy ezen könyvek a' Magyar Nemzetben igen elbővüljenek és megőltőüljanak.

2. Hogy az említett helyben, Hálában, olyan officina Typographica fundáltassék, melly az említett könyveken kivüls egyéb jó és szükség Magyar könyveket is a' Magyar Nemzetnek suppeditaljon.

3. Hogy, ha-kinek idegen országokról bėjőni szokott akárminémű könyvekre leszen szüksége, és annak megvételére kedve 's tehetsége, leg-feljebb intra ambitum anni azon könyvhez hozzá-juthasson; hogy így ebben a' részben a' tudománynak akadályja ne legyen.

4. Hogy az idegen országokon olyan Fundus készüljön, melly azoknak gyámoltalan özvegyeit és árváit táplálja, a' kik a' Magyar Nemzetben az Ur Jésus' Országának építésében, és az Ördög Országának rontásában hívek és serények.

5. Hogy Hálában olyan Collégyiom álljon-fel, a' mellyben a' jó reménységű Magyar Nemes Ifjuság Fels. Királyjának, Nemzetének és Hazájának, kiváltképen pedig az Isten' Házának szolgálatjára készüljen.

Melly nemes és Szent VÉGEImet mindjárt elértem akkor, mikor Isten' kegyelme által erre elléphetek, hogy az idegen országokon Creditum om hac Conditione legyen: hogy, plenissima securitate de Capitali summa ostensa,¹ a' költsön felvött pénzek interestiben Magyar bört fizessenek.

[Vásárhelyi Baba Ferenc kézírása]

Kívül Teleki Sándor írása ceruzával: Baba V. Vram czellja

A 176. levél 2. melléklete

C A S U S.

C a j u s ex Germania, Hollandia et Anglia immediatum Commertium in Transylvaniam introducere Volens Sempronium rogat, quatenus sub optimis et tutissimis Conditionibus auxilio sibi esse velit: id est: Ut certam pecuniae summam Modis et Conditionibus sequentibus sibi mutuo erogat.

¹ azzal a feltétellel legyen hitelem, hogy a tőke legteljesebb biztonságát megőrizve

1. Sempronius equidem Cajo pecuniam ejusmodi numerabit, Cajus quoque Sempronio Literas obligatorias de pecunia numerata ex mente el Voluntate Sempronii dabit; interim omnis pecunia ad manus Sempronii manebit, et ex ejusdem manibus Via tutissima Sempronio quoque approbanda ad manus Consistorii Gallici Reformati Lipsiensis transponetur.

2. Tempore transpositionis pecuniae Cajus ad pastorem et Consistorium Gallicum Lipsiense Literas sub oculis et Conscientia Sempronii dabit, in quibus eosdem serio monebit: quatenus ex illa pecunia ad manus illorum missa sine scitu et Consensu Sempronii nulli unquam quicquam exhibeant, sive in absentia, seu in praesentia Caji: et, si Cajo mors intempestiva Contingat, absolutissimae potestati Sempronii pecunia illa subsit.

3. His ita factis: non prius Sempronius Consensum suum Cajo de libera dispositione pecuniae Lipsiam transmissae dabit, quam Sempronio et de Capitali, et de illius Interesse plenissime satisfactum fuerit.

4. Imo, priusquam ejusmodi pecunia ad manus jam dicti Consistorii Gallici foret transmissa, Literae sub oculis et Conscientia, et ex mente Sempronii ad idem Consistorium per Cajum dabuntur, Responsoque ad tales Literas accepto, pecunia ejusmodi transmitti debet.

5. Imo, poterit Sempronius plenam hujus rei tractandae potestatem bonis quibusdam Viris, piis ac prudentibus, sibi fidissimis tradere qui, re hac accuratissime examinata, et ad ultimum usque pulvisculum excussa, Negotium hoc extra omnem plane periculi metum in bonum publicum procedere faciant.

Quaeritur ergo.

An Sempronius Cajo Modis et Conditionibus perscriptis

Mutuum sine omni plane metu damni aut periculi dare possit?

[M. Vásárhelyi Baba Ferenc kézírása]

Kívül Teleki Sándor írása ceruzával: Baba V – Vram Casusa in negotio mutationis.

Ügyirat

Cajus, aki Németországból, Hollandiából és Angliából közvetlenül Erdéllyel akar kereskedni, kéri Sempronius-t, hogy a legjobb és legbiztonságosabb feltételek között legyen segítségére, azaz, hogy bizonyos pénzösszeget a következő módon és feltételekkel kölcsönözzön neki.

1. Sempronius kifizeti Cajusnak ezt a pénzösszeget, Cajus pedig Sempronius elhatározásából és akarataiból kötelezvénylevelet ad neki a leszámolt pénzről, továbbá a teljes pénzösszeget Sempronius kezén hagyja és az ő kezéből és beleegyezésével a legbiztonságosabb módon a Lipcsei Francia Református Konzisztóriumnak küldetik át.

2. A pénz átadásakor Cajus Sempronius tudtával és beleegyezésével írást hagy a Lipcsei Francia Konzisztóriumnál és lelkipásztornál, amelyben komolyan inti őket, hogy a hozzájuk eljuttatott pénzösszezből Sempronius tudta és beleegyezése nélkül soha senkinek se adassék, sem Cajus jelenlétében, sem távollétében; s ha Cajust a korai halál elragadná, a pénzösszeg teljes tulajdona Semproniusra száll.

3. Ezt elvégezvén Sempronius nem adja beleegyezését addig Cajusnak a pénz szabad fölhasználására a Lipcsébe küldött pénzösszeg fölött itt, amíg Sempronius mind a tőkét, mind a kamatot illetően a legteljesebben ki nem elégíti.

4. Sőt, mielőtt ez a pénz a már mondott Francia Konzisztóriumhoz küldetne, Cajus által átadatik annak egy Sempronius tudtával és beleegyezésével írott, illetve tőle származó levél, s a pénzt csak akkor kell elküldeni, ha erre válasz érkezett.

5. Sőt, Sempronius az ügy intézésének jogát átadhatja bizonyos jámbor és bölcs, valamint hozzá igen hűséges férfiaknak, akik ezt a dolgot a leggondosabban átkutatván és a legteljesebben megvizsgálván az ügyet, minden veszélytől való félelem nélkül a köz javára előmozdítják.

Kérdeztetik tehát:

Vajon tud-e a fenti módok és feltételek alapján Sempronius Cajusnak minden veszteségtől és veszélytől való félelem nélkül kölcsönözni?

177.

Odera-Frankfurt, 1740. március 24.

Francofurti ad Viadrum 24 Martii 740.

Méltóságos Gróf Ur!

érdemem felett való jó Pátronus Uram.

Elöttem viselvén a' Mlgs Gróf Urhoz mindenütt és minden időben fenn maradando szoross obligatiómat, meszszeről is azt praesentibus már esmet contestálok. Irom pedig most ezen Leveletem csak éppen ex condigna qvam debeo officiositate,¹ semmi olyan dolgok elmémen nem lévén, melyeket a Mlgs Gróf Urnak Üri consideratiojára pennámmal függeszteni méltónak ítélnék. Magam állapotomrol talám ha ugyan két három szóval rövid írásomat folytatnom szükséges, írhatom: hogy ide való jövetelemtől fogva mind eddigis egészségem Isten jóvoltából olyan volt, minémünél már jobbat nem kívánhatok, mivel hogy az itt való életnek neme az étel dolgában is a magyar gustustól nem olly igen sokat abludál, másképpen is ennek a Climának constitutioját egészségesnek tapasztalhatni, 's a' szerint az időeknek járásátis engedelmesnek, jól lehet majd példa nélkül, ezen az el múlt télen olly sivatag kemény hideg telék el, minémühez hasonlót itt, a' mostani ember nyom nem ért, mert csak ennek a Városnak territoriumabanis éjczaka az úton Szegény ember nem egy holt meg. Itt való subsistentiámnak is némű némű Subsidiarius Succursusa még in statu quo az a' Teleki Ádám Ur-tól Berlinben allaborált Beneficiumska, mellyről tavaly a' Mlgs Gróf Urnakis emlékeztem vala. Én pedig nem érthettem specialius semmit mind eddig is arrol, hogy azon Szegény Hazán által ment nagy csapás közelebb azt a' Gernyeszegi plágát micsoda mértékben érdeklette, és az alatt magais magát a Mlgs Gróf Ur azokkal együtt kik magához közelebb valók hol contineálta, 's mulatozott? mert a melly Leveleket

¹ köteles szolgálatképpen

tavaly, abban a' fel háborodott, zűr zavaros, és nem csak egy színű őszve halmozott nehézségekkel küszködő időben egyczer 's mászszor némellyek közüllünk onnan ahol vettenek is, többire az Haza viszontagságirol csak generalibus verbis voltanak conformáltatva, mivel hogy minden Leveleket a' Postán fel is bontogatnak vala, és a Bölcs Salamon mondása szerint: Mikor az idők gonoszok az okos ember halgat. De mihelyt már, annak a két Hazában sokáig gerjedező tűznek szinte egészen valo meg csendesedése után, a Mlgs Gróf Úrnakis egész Uri Háza körül az Isten gondviselésének és irgalmasságának kiváltképpen való módon tapasztalt jeleiről és effectumirol valamit bizonyossabban és világossabban érthetek, örömmel fogom hallani. Én pedig bizonyos consideratioktól viseltetvén, ebben az esztendőben Belgium felé fellyebb szándékozom, ha Istennek úgy tetszik, ki eddig való útamat abban a nehéz időben is csudálatossan jól vezérlette. És hogy eztis meg irjam: az el múlt ősszel menvén által itt egy Belgiumbol jövő 's Magyar Országra igyekező Academicus, Székely-Hidi Uramrol azt referálá, hogy ő Kglmét tanálta volna Áltonába Rétyi Urammal együtt (ki volt hajdan a Gyulai Urfiak Praeceptor, és a Mlgs G. Úrnál is meg fordult, úgy tudom) mind kettőt le felé már fel vett úttokban, csak hogy a' kölcségtelenség miatt azon a helyen meg állapodtak volna, kapván magoknak ez iránt lehető bővebb succursusra valami alkalmatossághoz; de azóltától fogvais semmit többet ő Kglméről nem hallottam. Ezzel magamot a' Mlgs G. Úrnak valóságával tapasztalt Uri favorában 's jó indulatlyában továbbra is ajánlván, a' Mlgs G. Urat pedig, meg hosszabbítottatott jó napokat sokáig örömmel számlálni, egész Uri Házával együtt (sőt a Mlgs G. Aszszonyt szorossabban is nagy kötelességgel 's alázatosan köszöntvén) a' setétség után világosságot tündököltető jó Istennek hűségés gondviselése alá ajánlom

A Mlgs Gróf Űr

alázatos Szolgája:
Técsi Daniel
mpria.

178.

London, 1750. augusztus 25.

Sig London 25.ta Aug. 1750.

Miltóságos Groff.

Praeviae nagy alázatossággal depraecalom Miltóságos Vram Nagyságodat; hogy ezen gyenge conceptusu Levelemmel merek incomodalni Nagyságodnál; ezen includalt Levelemet ha Miltóztatik Nagyságod Miltóságos Gróffné Telekű Anna eő Nagyságához haza küldeni mivel bizonyoson nem tudhatom ő Nagysága méik dominiumban ligen; curiosus vólnek megtudni Miltóságos Gróff Telekű Sámuel obester eő Nagy-

saga quartilya Kertsesórán vagjon vagj sem mivel enyhiany rósbeli Levelemre semimi nimű (!) választ nem vehetem Ugj gondolnám Leveleim eltivedtenek ligjen; itten Angliában Livő Nethibius Szekelyhidi Mihály academizáns mely is Nagyságod udvarában Praeceptor lett ligjen ugj modja (!); és Ditsősisigesen (!) emlekezik Nagjsagodról nálamlitiben; az kiis immár 8 esztendei elforgás alat (itten) igjekezet itten ha fel szenteltethette volna magát demivel itten eltöltött esztendeinek nimely risziről való atestatuma nemlivén meg nem nyerhette az itten való felszentelést az kiis igen nagj szeginsigben nyomorog semmi latatya nints mir; ha nimely Ujsagimmal complatialhatok Nagyságodnak kivált kippen való szerentsemnek tartanám, mostanában törtint ujsagim ojak még nintsenek az melyekkel contentuma szerint Nagyságodnak udvarolhatnék; itten nallunk Londonban ojnagj föld mozdulás vólt 12ma Apr. kétt izromban egjik itsakán az másik reggel nigy órákor melynek mássát szörnyűsig hallani 12. 15. miföldnire is az emberek alat az ágj és házak igen nagjon reszketenek Oly nagj riműlis vólt Londonban mivel jövendőltének is az föld indulásról: 11 nap elmulasa alat az Varosnak jobb risze elfogna siledni s' az mely itsakán várták az veszedelmet. az Városnak jobb risze elszaladott az Országban lakni majd hogj Üresen nem maratt London Sok szamu ezerek ez óráigis nem mernek haza jöni házokhoz

Esmeretlen egjügyü szemilyem jóltudom nagjságod előtt Miltoságos Groff Teleky Samuel obester eő Nagjsaga; elhiszem szemben liven Nagjságodal Memoriában hoz; ki ligjek; többekről fogja Agens Demjen Uram Nagjságtokat tudósítani erantam; Nagjtságod böltsen apróbalya hogj nimely ujságot meg nem irok; mivel az Level nembizonyos hogj elne tiredne vagj felnem bontanak; en ugjan irtam Dömjen Agens Uramnak Hogj a Miltosagos Teleki Familliat tudósítsa azal az ujságal az melyet leküldöttem ökegjelminek; Midöm magamat Nagjságod Gratiajában ajánlom s' maradok

Miltoságos Gróff Nagjságodnak

Alazatos szegin szolgája
Mező János Felsiges Angliai
király fi Cumberlandiai
Hertseg közleb udvarlo
szolgaja;

mpr

A 178. levél 1. melléklete

London, 1750. augusztus 25.

Miltosagas Gróffné

Ez alkalmatossagal ippen nem akam (!) elmulatni ez egjügyü Levelem által hogj ne udvarolnék Nagjtságodnak; Istené az Ditsőssig szerentsesen; ide Angliába London nevű kiralyi lakó hejemre szerentse-

sen irkezttem; Sandor Obester Uramnál hagjtam az Urfiat. Ugjan Hol-
landiábolis tudósítotam nagjsagodat. nemtudhatom vette evagj sem
Nagjságod, valamikipen reám bizta Nagjságod az Ur fiat. S ittfen min-
denekben ugj kívántantam [!] gondját viselni; mivel hogj Debreczen-
ben Miltóságos Gróff Obester Uram recomendatiojából ottan hagjtam
es felben szakasztotam az házassag béli szerentsemet. egjedül Magára
valalta Mgos Obester eő Nagjsaga ez elmúlt szerentsem hellet masat.
szerzeni tsak jöjek fel ugj nagj örömet. obligáltam magamat minden
parantsolatira eő Nagjsaganak máskülömben ha Nagjságod az Ur fiat
hozzam nemküldötte volna enyire továb sohasem bujdostam volna jól-
lehet. Tisztessiges szolgálatom vagjon itten; de ezirt az szolgatitir
Debreczenben való szerentsemet nemhadtam volna el; en Ugjan nem
bánom semmit is azt az szerentsemet. mivel vagjon Nagjtsagtokban
igen igen nagj reminsigem én ugjan alazatossagal követem Nagjsago-
dat. az mit az Ur fi etsém Uram; <mo> recomendált hogj tselekedjem
igen jelesnek találtam; egj korban előhoztam az hazassagot. s' mondja
Batyam Uram irjék kend Aszszony Anyamnak ez Felöl; Telekÿ Sandor
Ur Leanyival conversalodik egj szemily igen recomendálnám batyam
Uramnak; Aszszony Anyam én irettem kendnek szerzi azt igen könnyen;
Nagjtságodat az Ur fi irt. kirem Miltosztassik ez felöl az szüz felöl
engemet tudósítani hogj ha lehetne e szerentsem vagj sem; Ugj gondol-
nám a szüznek az szülei Huszton Laknának; mas külömben nem tu-
dom; es a Miltóságos Groff Teleki Sándor ő Nagjságának igen kedves
embere ligjen a Szüznek az Atya;

Ceterum az Ur fival való expensanak obregnugját. mikor kíványa
Nagjtsagod hogj küldjem s hova; mert az uton parantsolat jött előm-
ben elkelletet az Lovakat adnom mind es postára kelletet ülnöm es az
költség jobban meg szaporodot kevesse; avagj mikora lemigjek maga-
mal le viszem; Szamot adok; Mivel itten való maradásra semmi ked-
vem sem szándikom sintsen; hanem tsak egj keves ideig; Ezzelmaga-
mat Nagjtságodnak Gratiajaban alázatosan ajánlom s' maradok

Miltóságos Gróffné Nagjságodnak

alázatos szegin szolgája
Mező János
mpr

London. 25ta Aug
1750.

A borítékon: Miltóságos Groffne Telekÿ Anna eő Nagságának
nagj respectummal irám

A 178. levél 2. melléklete

London, 1750. augusztus 25.

Miltóságos Gróffné nékem érdemem felett való nagj Pátróna Aszszony Anyám.

Ez alkalmatossággal éppen nem akarám elmulatni hogj egj ügjű Levelemmel ne udvarolyak Nagjságodnak Milgos Ur óbester Uramnak vagj 2 Levélel udvaroltam nemtudhatom ő Nagjsaga vette vagj sem. ujságokal nem udvarolhatok nagjságodnak Böltsen emlékezik vagj emlékezhetik Nagjtsagod reá hogj a Debreczeni Szép szerentsém elmarat tsak egjegűl Nagjtsagtokra biztom már mágamat. egjűgjű voltom ligjen emlékezetben Nagjságtoknál; egj Levelett irtam Miltóságos Gróffné Telekű Anna eő Nagjságá(na)nak egj Huszti Szűz felöl az mely Szűz a Miltóságos Gróff Telekű Sándor ő Nagjsága Leanyival az kis Aszszonyokkal conversalodik; az mely szűzet ennekem Samuel az etsem recomendált, ijen formán Batyam Uram irjon kend Aszszon Anyamnak, es obester eő Nagjságanak én irtem kegjelmednek szerzik aztaz Szűzet; hogjha miltóztatnék Nagjtságtok erdemetlen szegin szólgáját az Szűz felöl respectumban venni; Nagjságtok Gratiájából egj keves választ vehetnék kivaltkipen való szerentsémnek tartanám; Debreczenen semit sembusulnék; mivel itten sem kedvem sem szandikom seminintsen maradni; Ezelmagamat tsak egjedűl Nagjtságtok kegjes Gratiaban birom s maradok

Miltóságos Gróffné Nagjtságodnak

igaz szegin Legin szólgálya
Mező János

mpr

London: 25.ta Aug
1750

A borítéken: Miltóságos Groffne Öttvös Mária eő Nagjsaganak nagj respectummal irám.